St. 78 Poštnina plačana v gotovini (Conto corrente con la posta) V Trstu, v nedeljo 1. aprila 1923. Posamezna številka 20 cent. Letnik XLVIII

EDINOST

Izhaja, izvzemši pondeljek, vsak dan zjutraj. Uredništvo: ulica sv. Frančiška Asiškega št. 20, I. nadstropje. Dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Izdajatelj in odgovorni urednik Anton Gerbec. — Lastnik tiskarna Edinost. Tisk tiskarne Edinost. Naročnina znaša za mesec L 7.—, 3 mesece L 19.50, pol leta L 32.— Za inozemstvo mesečno 4 lire več. — Telefon uredništv.

Posamezne številke v Trstu in okolici po 20 cent. — Oglasi se računajo v širokosti ene kolone (72 mm.) — Oglasi trgovcev in obrtnikov mm po 40 cent. osmrtnice, zahvale, poslanice in vabila po L 1.—, oglasi denarnih zavodov mm po L 2 — Mali oglasi po 20 cent. beseda, najmanj pa L 2. — Oglasi, naročnina in reklamacije se pošiljajo izključno upravi Edinosti, v Trstu, ulica sv. Frančiška Asiškega štev. 20, I. nadstropje. — Telefon uredništva in uprave 11-57.

NAŠA VELIKA NOČ

Božje poslanstvo — trpljenje — preganjanje — križev pot — Kalvarija — Golgota — razpelo — trnjeva krona — smrtne muke — vzklik: O Bog, zakaj si me zapustil — zmaga — izpolnitev božjega poslanstva:

to so — rekli bi — velike etape dogodkov, katerih spomin ne slavi le krščanstvo, marveč ves civilizirani svet od roda do roda, od stoletja do stoletja, od leta do leta, že blizu dve tisočletji! Ves civilizirani svet — smo rekli. Kajti poslanstvo Odrešenikovo ni prineslo samo odrešenja duš, marveč so zgodbe Kristovega življenja, trpljenja in vstajenja vsem potlačenim, vsem zaničevanim in zatiranim prinesle blagovestje: ne klonite nikar, nosite svoj križ s potrpljenjem in neupogljivo voljo, ker tudi za vas pride odrešitve in vstajenja dan!

Tudi zgodovina našega jugoslovenskega naroda govori o stoletjih trpljenja in preganjanja! Naš narod je bil skozi stoletja največji mučenik. Pribijali so ga na križ, ker ga je zlobni in pokvarjeni svet lažnjivo proglašal za zločinca, ki ni vreden življenja, istotako kakor so Krista obsodili na smrt, češ: Smrti je vreden! Uničimo ga, da ne bo o njem ne imena ne spomina! Tudi naš narod, kakor Krista — pravi Ksaver Meško v svoji knjigi «Naše življenje» — so sovražniki njegovi pripravljali na smrt, počasno, bolestno, sramotno smrt! S sramotenjem in zaničevanjem, z bičanjem in z neštetimi bolečimi ranami, ki so jih zadajali srcu in duhu naroda! Sramotili so mu jezik materinski, da bi mu ga pristudili in da bi mu vzeli z njim oporo za življenje, tolažbo. Zaničevali so slovensko pismenost, iz šol so metali slovensko knjigo! V nevednosti in toposti so hoteli vzgojiti mlada srca, da ne bi zadihala in zaživela nikoli v veselem, zdravem življenju omike in narodne zavednosti, ampak da bi venela, hirala in umirala vse dni življenja. Brez sramu in strahu so mu pljuvali v trpeče obličje, teptali in skrunili so mu vse, kar mu je bilo od nekdaj sveto in najsvetejše. Z žolčem so pojili naš narod, s strupom nemoralnosti in sovraštva. Brez vesti in brez kazni so morili srca in duše. Od desetletja do desetletja so morili cele hekatombe, tisoče in tisoče! Kako razsežna so ozemlja, ki so bila nekdaj neoporečna last našega naroda, kjer pa ima danes le — grobove!

Tako govori zgodovina našega naroda od stoletij. Tudi danes še se ponavlja za nas ta zgodovina v vsej svoji grozoti, četudi v drugačnih oblikah, pod lažnjivo krinko — kulture in civilizacije. Še nas pribijajo na duševni in moralni križ, nismo še odživeli svoje Golgote!

V poslanstvu Odrešenikovem in v njegovem trpljenju in mučeništvu se odraža tudi zgodovina našega naroda. Tudi njemu je božja previdnost prisodila veliko poslanstvo na svetovnih dogodkih najnovejšega časa, ki naj bi vsem doslej zatiranim in preziranim narodom prinesli odrešitev iz nižav ponižanja in ki naj bi jih povzdignili na višino, ki jo bo obsevalo zlato solnce svobode in mirnega plodovitega življenja na podlagah svoje narodne bistvenosti.

Prišla je svetovna vojna, ki naj bi izvršila to veliko poslanstvo. In naš jugoslovenski narod je doprinesel svoj pošten delež na tem velikem delu odrešenja. Reke krvi je prelil, življenje stotisočev svojih sinov je položil na žrtvenik za svobodo svojo in vseh zatiranih narodov. Tudi njemu je prišlo v delež osvobojenje in ujedinjenje. Ali — zopet je moral doprinesti veliko žrtev. Ločiti se je moral od pol miljona svojih sinov!

Mi Jugosloveni v Julijski Krajini smo vdano sprejeli usodo, ki so nam jo prisodili svetovni dogodki. Saj smo vedeli, da je velika stvar ujedinjenja našega naroda vredna te naše žrtve. Posebno pa tudi zato, ker smo bili uverjeni, da bodo tisti, katerim na korist nam je bilo naloženo sedanje naše državno pripadništvo, uvaževali našo žrtev in nam je blažili z dobrohotnim in pravičnim postopanjem z nami. Z vso pravico smo pričakovali, da je svetovna vojna tudi temu odlomku našega naroda prinesla — četudi v drugem državnem okviru — odrešitev iz jarma, ki ga je davil in dušil skozi stoletja.

Grenka čustva nam stiskajo dušo. Z brezpogojno vdanostjo in lojalnostjo smo sprejeli «dovršeni čin», svoj novi državnopravni položaj. Tej svoji vdanosti in lojalnosti se nismo izneverili z nobeno besedo in nobenim dejanjem. In zvesti — brez vsake zahrbtnosti — ji hočemo ostati tudi odslej. A kako se nam vrača ta naša lojalnost, vdanost, to naše z ničemer okaljeno poštenje? Trpke besede silijo v pero. Kako vse drugače se je izoblikoval naš položaj, nego smo smeli pričakovati po vsej pravici! Zgodovina našega jugoslovenskega naroda iz stoletij se ponavlja za odlomek tega naroda na tem ozemlju. Naša žrtev ne dobiva nagrade, ki jo je v svoji veličini vredna v polni meri.

S takimi grenkimi čustvi v duši slavimo mi Jugosloveni v Julijski Krajini svete spomine na trpljenje in zmago Kristovo. Vendar ne obupujemo. Trdna vera je v nas, da se tudi glede našega naroda v Julijski Krajini izvrši sveto poslanstvo, na katerem je imel naš skupni narod tako časten delež. Neomajno verujemo: kakor je mučeništvu na Golgoti in Kalvariji Krista sledila odrešitev, vstajenje, zmaga nad krivico, tako pride, — mora priti tudi za našo temno nočjo svetli dan z božjim solncem, ki bo s svojimi zlatimi žarki obsevalo naše življenje, naše domove, našo sveto grudo. Mora priti tudi za nas tisti božji dan, ker spomini na poslanstvo Kristovo nam govorijo, da se pravica pač more tlačiti in preganjati, da pa slednjič vendar le zmaguje!

S to blažilno vero v duši, s takim razumevanjem nauka, ki ga daje zgodovina trpljenja in zmage Odrešenika, naj povzdiga naš narod te praznike svoje molitve do Vsevišjega. Kristovo trpljenje, njegov križ, njegova Golgota in Kalvarija je prižgala človeštvu luč krščanske civilizacije. Prava civilizacija pa je resnica in pravica! Če nima te vsebine, ni civilizacija, je barbarstvo duševne teme. Pred zahtevami sedanje prosvitljene dobe se ne more zapirati noben narod, nobena dežela. Zato je naša vera neomajna, da bomo tudi mi mogli slednjič slaviti svojo veliko noč z blažjimi in veselejšimi čustvi. Bog čuvaj naš narod in blagoslavljaj njegovo stremljenje za zmago ideje pravice in svobode, da bo mogel kot miroven in kulturen element živeti in snovati v božjem miru — sebi v srečo in tudi drugim v korist! Le to hoče, to je geslo njegovega poštenja.

Italija

Kancelar Seipel odpotoval iz Milana v Rim

MILAN, 31. Snoči ob 20.30 je odpotoval avstrijski kancelar mons. Seipel v spremstvu avstrijskega poslanika v Kvirinalu v Rim. Pozdravili so ga na postaji glavni tajnik ministrstva za vnanje stvari sen. Contarini, cav. uff. baron Russo, kabinetni načelnik v ministrstvu vnanjih stvari, princ Colonna in avstrijski konzul v Milanu s konzularnim osobjem.

Pred svojim odhodom v Rim je imel kancelar Seipel na prefekturi dolg pogovor z ministrskim predsednikom Mussolinijem. Po pogovoru je bilo izdano uradno poročilo, ki pravi, da je kancelar Seipel izrazil ministrskemu predsedniku Mussoliniju svojo hvaležnost zaradi sodelovanja Italije pri finančni povzdigi Avstrije. Izrazil je upanje, da se bodo čim prej končala pogajanja za vzpostavitev trgovskih odnošajev med obema državama. Govorila sta nato o raznih vprašanjih splošne politike, pri katerih sta prizadeti obe državi.

G. Mussolini mu je s svoje strani potrdil zanimanje Italije za ugodno rešitev vseh vprašanj, ki morajo doprinesti k gospodarski povzdigi Avstrije. G. Mussolini je gotov, da se mu bo tako posrečilo tudi zagotoviti mir v srednji Evropi.

Seipel pri kralju

RIM, 31. Davi je kralj sprejel v posebni avdijenci avstrijskega kancelarja Seipla, ki je ostal pri njem tudi na obedu.

Prvi fašistovski koloni v Libiji

RIM, 31. Iz Tripolisa poročajo, da je bila stotnija libiških pionirjev poslana v Tarhuno, kjer ji bo odkazanih 300 hektarjev zemlje, ki so bili zaplenjeni pobeglim voditeljem zadnjega upora. Dve tretjini tega zemljišča bo last stotnije, ki se bo na ta način združila v zadrugo. Ostala tretjina pa bo last posameznih članov stotnije. To odkazanje odgovarja namenu strategičnega sistemiziranja narodne milice in bo temu prvemu poizkusu sledilo širše naseljevanje na gorskih obronkih. Stvorila se bo tako vojaško organizirana oborožena moč, ki bo lahko kljubovala morebitnim roparskim napadom, ki posebno v teh prvih časih niso popolnoma izključeni.

Jugoslavija

Politična situacija — Radikali sondirajo teren pri vseh skupinah — Svarilo Radiću

BELGRAD, 30. Sondiranje terena od strani vlade bo trajalo do 12. t. m., nakar bo vlada, ozirajoč se na dobljene informacije in položaj države, pričela aktivno posegati v rešitev krize. Dne 12. aprila so določene važne seje dveh parlamentarnih klubov. V Belgrad je sklicana plenarna seja demokratskega kluba. Isti dan nameravajo imeti sestanek tudi vsi radikalni poslanci.

O sejah ministrskega sveta prihajajo v javnost sedaj zelo redka poročila. Člani vlade varujejo vse sklepe glede hrvatskega vprašanja oz. glede revizijonističnega bloka v najstrožji tajnosti. Za presojo položaja prihajajo v poštev edinole dnevni komunikeji, ki jih izdaja minister pravde dr. Laza Marković zastopnikom tiska.

Minister pravde je izjavil včeraj novinarjem, da vlada sedaj še ne misli na razpust nove skupščine, ker so nove volitve skrajno možno sredstvo in bi bile odvisne ne samo od položaja kake stranke, marveč od celokupnega državnega položaja.

Vlada na Hrvatskem ne misli uvajati obsednega stanja, ker po dosedanjih poročilih vlada na Hrvatskem in v Slavoniji popolen red in mir.

O bloku Radić - Korošec - Spaho nima vlada zanesljivih poročil in je povsem videti, da ta blok še ni sestavljen in je še potrebno, da razgovarjajo o podrobnostih.

Radikalna stranka bo nastopila proti vsaki zahtevi po reviziji, in če bi ta blok prekoračil meje zakona in ustave, vlada nastopi z intervencijo v Zagrebu.

«Mi imamo vtis, da je Radić pripravljen iti še dalje preko parlamentarne borbe», tako je izjavil minister dr. Marković o Radićevi akciji, — «Radićeva izjava, da ne priznava zakonov, je bolj platoniškega značaja».

G. Pašić ne poda demisije, dokler ne nastopi kak politični dogodek, ki bo to zahteval. Glede današnje seje finančnega odbora pa je minister izjavil, da vlada ima vanj zaupanje.

Včerajšnji ministrski svet, ki je trajal 2 uri, je nadaljeval načelno in splošno debato o notranji politiki. Z zadovoljstvom je vlada sprejela sklepe finančnega odbora glede izenačenja draginjskih doklad železniškim uslužbencem državnih železnic. O poteku politične debate pa člani ministrskega sveta ne izdajajo novinarjem absolutno nikakih informacij in je sedaj tisk, kakor že gori omenjeno, navezan le na generalne izjave ministra pravde. Toliko pa je sedaj znano, da je snočnja seja soglasno konstatirala težavnost in resnost položaja, v katerem se nahaja ne samo radikalna stranka, ampak tudi državna misel. Nekateri radikalni krogi še vedno pričakujejo, da bo mogoča obnovitev stare demokratsko-radikalne koalicije. V tem oziru se že pojavljajo tudi v radikalnem tisku vabljivi glasovi. Pred 12. aprilom pa ni nikakor misliti na to, da bi se situacija popolnoma razbistrila in razčistila. Naravno je, da vlada formira na vseh frontah razgovore in skuša od vseh skupin dobiti jasno sliko. Vlada ne prihaja s svojimi konkretnimi predlogi in načrti, marveč povsod vrši le nalogo informativnega značaja.

Na drugi strani pa še vedno niso utihnili glasovi o amputaciji. Včerajšnje ugledno radikalno glasilo «Vreme» piše v daljšem članku o situaciji ter z nekako resnostjo in odločnostjo zahteva, da se naj z operacijskim nožem odseče od državnega telesa IV. armijska oblast in da se naj prepusti Hrvate in Slovence same sebi». Proti nasvetovani metodi radikalnega glasila pa današnji jutranji demokratski list «Pravda», «Demokratija» in drugi odločno protestirajo, češ da se absolutno nikakor ne sme dovoliti, da bi se sicer težavni državni problem reševal po kakem enostranskem strankarskem receptu.

Zanimiv politični pojav pa je zadnje dneve opažati v Belgradu samem. Nastopilo je živahno gibanje za ohranitev državnega in narodnega edinstva. Z nacionalnim duhom prežeti elementi in nekateri rodoljubi so pričeli z gibanjem in nameravajo prihodnje dni v Belgradu sklicati manifestacijski shod za državno edinstvo Srbov, Hrvatov in Slovencev. To gibanje se sedaj zelo širi.

Vlada se ne pogaja z Radićem

BELGRAD, 31. Snoči je vlada izdala nastopni komunike: «Povodom vesti, katere so davi objavili nekateri belgrajski listi, da je poljedelski minister dr. Supilo ob svojem včerajšnjem bivanju v Zagrebu se razgovarjal z nekimi poslanci Radićeve stranke v imenu vlade in da je pri teh pogajanjih posredoval zagrebški pokrajinski namestnik Cimić, smo pooblaščeni kategorično izjaviti, da je g. Supilo odpotoval v Zagreb v privatnih poslih in da nima nobenega pooblastila, da vodi politična pogajanja v imenu kraljeve vlade. Istotako je neresnična vest, da je pokrajinski namestnik Cimić javil g. Radiću, da je g. dr. Supilo prišel v Zagreb, da pride ž njim v stik v imenu vlade».

Program revizionistične opozicije — Izjave Radića, Korošca in Spaha

ZAGREB, 31. Belgrajski dopisnik «Berliner Tagblatta», g. Theodor Berkes, je imel pogovor z g. Radićem, dr. Koroščem in dr. Spahom. G. Theodor Berkes je sporočil vsebino tega razgovora belgrajskemu dopisniku «Obzora». G. Stjepan Radić je razložil g. Berkesu, kako si zamišlja sporazum s Srbi. Povdarjal je, da smatra, da je sporazum mogoč in da je sedanji čas za sporazum najbolj primeren. Praktične Radićeve zahteve bi bile te-le: 1.) Sestava vlade, ki bo izrecno revizionistična in ki bo presojala današnji položaj ne samo mehaniški, temveč tudi psihološki. — 2.) Razpis novih volitev v teku 2 do 3 mesecev po sestavi nove vlade. — 3.) Priznanje hrvatskega sabora pod predpogojem, da bodo volitve, naznačene v drugi točki, veljale na Hrvatskem kot volitve za hrvatski sabor. — 4.) Absolutna finančna samostojnost Hrvatske.

Radić je pripomnil, da se mu zdi najtežji sporazum glede te zadnje točke, ker on misli, da se je lažje sporazumeti z Belgradom politiški nego gospodarski. Radić je izjavil, da dosedanja finančna in gospodarska politika belgrajske vlade sili hrvatski narod na zahtevo po lastni finančni in gospodarski neodvisnosti.

5.) Glede ustanovitve centralnega parlamenta v Belgradu je izjavil Radić samo to, da bi se pošiljali hrvatski delegati v Belgrad samo pri reševanju gotovih važnih skupnih vprašanj, kakor n. pr. pri najemanju posojila v inozemstvu, pri napovedovanju vojne ali pa, ko bi šlo za izpremembo vlade.

6.) Radić stoji na republikanskem stališču in smatra, da so narodove pravice zajamčene edinole v republiki. Ker Radić želi ostvaritev avtonomne Hrvatske v okviru današnjih meja države Srbov, Hrvatov in Slovencev, smatra sporazum v tem vprašanju za potreben in mogoč. Zato se morajo vse monarhistične ustanove, ki bi mogle preprečiti opredelitev hrvatskega naroda, onemogočiti. Radić ne verjame v absolutno monarhistično razpoloženje srbskega naroda. On misli, upoštevajoč današnje notranje politične razmere, da je to momentalno monarhistično razpoloženje samo praktična navlaka. Radić misli, da Srbi samo zaradi tega toliko branijo svoj monarhizem, ker nočejo, da bi jim Hrvati vsilili svojo republiko. Radić je ponovno povdarjal potrebo sloge med tremi narodi. On želi ustvariti jugoslovensko misijo. Izjavil je, da bi se morda na ta način politiški medsebojno oddaljili, gotovo pa je, da bi se kulturno in gospodarsko zbližali, in to je glavna stvar.

Dr. Spaho je izjavil g. Berkesu, da so te volitve razčistile politični položaj. Izid volitev je ta, da so se novi deli izjavili za revizijo ustave. Jugoslovenska muslimanska organizacija je za edinstvo države, toda za čim večjo avtonomijo. Ni res, da tudi sedanja ustava omogoča široko avtonomijo. V skoraj vseh občinah Bosne in Hercegovine so še danes komisarijati in neizvoljena občinska zastopstva, a nove občinske volitve se niso vršile že 10 let. Kar se tiče revizije ustave, se strinjajo muslimani z načrtom dr. Korošca. Največjo važnost dajejo samostojnosti v finančnem oziru. Doslej sta bili Bosna in Hercegovina v finančnem oziru zapostavljani, posebno na šolskem polju. Muslimani zahtevajo zgodovinsko avtonomijo za Bosno in Hercegovino, a poleg tega tudi deželni zbor. Volitve, ki so dale 27 avtonomistov proti 21 centralistom, jim dajejo pravico do te zahteve. Muslimani smatrajo, da je taka rešitev tudi za Srbe najbolj ugodna.

Dr. Spaho je nadalje izjavil, da je temu avtonomističnemu gibanju mnogo doprinesla okolščina, da je belgrajski tisk na neodgovoren način vodil kampanjo proti muslimanom tudi v času, ko je bil dr. Spaho v vladi. Muslimanska stranka — je povdaril dr. Spaho — je monarhistična, toda sodelovala bo z Radićem, če se da na ta način doseči revizija ustave. Dr. Spaho je končno izjavil, da se je med njim, dr. Koroščem in Radićem dosegel načelen sporazum.

Dr. Korošec zahteva ne samo revizijo ustave, temveč popolno avtonomijo Slovenije. Zanj je bolj važna avtonomija, nego vprašanje, ali bo ta nova država monarhija ali republika. Gre za hrvatsko-slovensko gibanje proti srbski hegemonistični tendenci. Le v slučaju, da Belgrad pristane na avtonomijo, bo mogoče najti podlago za sodelovanje.

Čehoslovaška

Izjave praškega zastopnika Rusije o rusko-čehoslovaških odnošajih

PRAGA, 31. Zastopnik sovjetske vlade v Pragi Jurjenev je izjavil dopisniku «Tribune», da smatra Rusija razpad avstroogrske monarhije za zgodovinski napredek. S posebnim veseljem pa gleda Rusija na osvoboditev čehoslovaškega naroda. V vseh svojih fazah je ruska revolucija zavzela napram borbi čehoslovaškega naroda svoje pozitivno stališče. Moja naloga je — je rekel Jurjenev —, da vzpostavim redne odnošaje med obema državama in da gojim njiju gospodarske zveze, kakor se je za dosego teh ciljev ruska vlada trudila izza prvih svojih stikov s čehoslovaško republiko. Rusija je uvozila iz Čehoslovaške za 150 miljonov Kč blaga, kar pa nikakor ne pomeni še najvišje možnosti mogočih odnošajev. Češka industrija je za Rusijo še dosti večjega pomena in je stvar pristojnih gospodarskih krogov, da dosežejo gospodarski in trgovski odnošaji med obema državama ono višino, ki odgovarja prirodni obliki in zemljepisni legi vseh ozemelj.

Bolgarska

Zadoščenje na Bolgarskem zaradi doseženega sporazuma v Nišu

SOFIJA, 30. Tiskovni urad javlja, da so se bolgarski delegati v mešani jugoslovensko-bolgarski komisiji vrnili v Sofijo. Uspehi delovanja komisije se smatrajo za zadovoljive za obe strani. Komisija je posebej razpravljala o ukrepih za varstvo bolgarske in jugoslovenske meje. Obe delegaciji sta pokazali najbolj prijateljsko razpoloženje in sta se sporazumeli glede nekaterih ukrepov, katerih udejstvitev bo dala gotovo najboljše uspehe. Bolgarski uradni krogi izražajo svoje zadovoljstvo zaradi doseženega sporazuma, katerega smatrajo za prvi korak k ugodni rešitvi vseh vprašanj, ki se tičejo obeh držav.

Rusija

Smrtna obsodba mons. Cieplaka izpremenjena v 10-letno ječo — Smrtna obsodba mons. Budkijewicza

BERN, 30. Poljski tiskovni urad javlja iz Moskve, da je sovjetska vlada vsled številnih protestov, prišlih iz inozemstva, izpremenila smrtno obsodbo mons. Cieplaka v 10-letno ječo. Smrtna obsodba proti mons. Budkijewiczu je bila potrjena. Mons. Cieplak ima 72 let.

V Varšavi se medtem nadaljujejo demonstracije proti obsodbi katoliških duhovnikov. Vršili so se svečani verski obredi za rešitev njihovega življenja. Papežev nuncij mons. Lauri in poslanik Zedinjenih držav g. Gibson sta obiskala zastopnika sovjetske vlade Obolenskega in mu predložila protest papeža in amerikanskega senata proti obsodbi. Iz Moskve javljajo, da je sovjetska vlada poslala Vatikanu potom posebnega diplomatskega sela pismo zaradi obsodbe mons. Cieplaka.

Kakor javljajo iz Moskve, upravičuje sovjetska vlada izpremembo smrtne kazni proti mons. Cieplaku v 10-letno ječo s tem, da je bil mons. Cieplak zastopnik veroizpovedanja, ki je bilo preganjano pod carskim režimom, in da bi mogli katoličani v sovjetski republiki smatrati smrtno kazen, ki jo zasluži, za preganjanje proti njim. Z istim sklepom centralnega izvršilnega odbora, podpisanim od Kalinina, se potrjuje smrtna obsodba proti mons. Budkijewiczu, ker da je ta združeval s svojim verskim delovanjem tudi protirevolucionarno propagando skupno s sovražniki sovjetske vlade in s tujimi meščanskimi državami.

Francija

Burne demonstracije pariških občinskih nameščencev

PARIZ, 31. Včeraj tekom razprave o zvišanju plače delavcem, uslužbenim pri pariški občini, se je zbralo pred mestno palačo več tisoč delavcev. Mestni stražniki peš in na konjih so zaprli trg pred mestno palačo s kordoni. Policija je morala s silo razgnati demonstrante. Bilo je več oseb ranjenih. Ob 19.30 so se demonstranti razšli. Več oseb je bilo aretiranih.

Belgija

Belgijski kralj odpotoval v Italijo

BRUXELLES, 31. Včeraj je odpotoval kralj v spremstvu princezinje Marije v Italijo, kjer se bo sestal s kraljico Elizabeto in princem Leopoldom, ki se vračata iz Egipta.

Jasparjev povratek iz Milana

BRUSELJ, 31. Včeraj se je povrnil zunanji belgijski minister Jaspar iz Milana, kjer se je slučajno sešel tudi z Mussolinijem. Kralju in ministrskemu predsedniku je Jaspar izrazil svoje zadoščenje za pozornost, ki mu jo je posvetil načelnik italijanske vlade. Ker je bil pogovor z Mussolinijem le zasebnega značaja, ni Jaspar podal časnikarjem nikakega poročila.

Belgija za vztrajanje v ruhrski kotlini.

PARIZ, 30. Dopisnik «Matina» v Bruslju je imel pogovor z belgijskim ministrskim predsednikom, ki je izjavil, da so zavezniki v vseh točkah ruhrskega vprašanja popolnoma složni. Belgijsko javno mnenje je v tem oziru na strani vlade in so torej neresnične vesti o vzrokih Jasparjevega potovanja v Pariz, češ, da želi Belgija zapustiti ruhrsko kotlino.

Nemčija

Nemčija se udaja

LONDON, 31. Kakor poroča uradna brzojavka iz Washingtona, je Nemčija sporočila Angliji in Zedinjenim državam, da bi se pogajala s Francozi tudi pred izpraznitvijo ruhrske kotline.

Napad komunistov na italijanske trgovce v Berlinu

BERLIN, 31. O napadu komunistov na Italijane v Berlinu poroča Wolfova agencija, da so pomotoma vdrli komunisti, oboroženi s palicami, v lokal, kjer so zborovali v Berlinu bivajoči italijanski trgovci, misleči, da gre za zborovanje fašistov. Zborovanje je bilo razbito, med incidentom sta bila dva Italijana ranjena. Predsednik zborovanja je poročal o tem dogodku italijanskemu poslaniku.

Potovanje Huga Stinnesa v Italijo brezuspešno — Informacije francoskega lista

PARIZ, 31. Bruxellski poročevalec «Petit Parisienna» pravi, da je prinesel minister Jaspar zelo ugoden vtisek od pogovora z Mussolinijem. Gotovo je, da so šli po vodi vsi upi, ki jih je bilo vzbudilo potovanje Huga Stinnesa v Italijo. Nemčija — zaključuje list — gotovo ne bo našla v Rimu najboljše opore.

Turčija

Burna razprava v angorski narodni skupščini zaradi umora nad enim članom opozicije

PARIZ, 31. «Petit Parisien» javlja iz Carigrada, da je imela angorska skupščina zadnje dni zelo burno sejo. Poslanci so ostro napadali vlado zaradi nekega opozicionalnega poslanca iz Trapezunta, ki je izginil brez sledi. Smatra se, da gre za političen umor. Neki poslanec iz Erzeruma je izjavil, da so nekatere osebe, ki se postavljajo nad državne zakone. Napadel je Renf bega tako ostro, da mu je moral predsednik skupščine vzeti besedo. Renf beg je izjavil, da je vlada ukrenila vse potrebno, da se ugotovi, ali gre res za umor in da se najde krivec. Če se ji ne posreči razjasniti vprašanja, bo podala demisijo. Imenovana je bila preiskovalna komisija.

Angleška vlada izpustila Zaglul pašo v svobodo

LONDON, 31. Angleška vlada je sporazumno z visokim komisarjem v Egiptu poslala dne 27. marca gibraltarskemu gubernatorju ukaz, da izpusti Zaglul pašo v svobodo. Povod za ta ukrep je baje dalo zdravstveno stanje Zaglul paše. Zaglul paša bo šel po nasvetu svojega zdravnika najprej v zdravilišče Vischy, odkoder se bo vrnil v Egipt.

Pismo iz Jugoslavije

V Ljubljani, dne 29. marca 1923.

Politična situacija je še prav tako nejasna, kakor je bila pred tednom. Res, da so se z volitvami tako razburkani duhovi že precej pomirili, toda volivni rezultat je vse tako presenetil, da se ni mogel doslej še nihče prav orijentirati v novo nastali situaciji. Pri nas smo sicer zadnje mesece že popolnoma računali z velko Koroščevo in Radićevo zmago (čeprav ne tako veliko), precej smo se pa ušteli glede srbskih pokrajin, za katere ni prav nihče pričakoval, da se bodo izrekle tako kompaktno za Pašića. Povsem podobno, kakor pri nas so bili pa presenečeni tudi Srbi, ki so računali z veliko radikalno zmago v srbskih pokrajinah, a tudi z veliko politično razcepljenostjo v slovenskih in hrvatskih pokrajinah. Tako so upali «prečani» na močno revizijonistično parlamentarno večino brez Pašića, Srbi pa na močno ustavoverno večino brez Korošca, Spaha in Radića. Tako so se pa ušteli, kakor rečeno, oboji in je v sedanjem parlamentu in s sedanjo programatično koncepcijo posameznih vodilnih političnih strank kakršnakoli trdna vlada sploh nemogoča.

Izhod iz sedanje zamotane politične situacije si predstavljajo posamezne vodilne osebnosti zelo različno. Že se pojavljajo glasovi o razpustu parlamenta in o takojšnjih novih volitvah, ki naj bi se vršile že tja v avgustu, toda za vsakega objektivnega opazovalca razmer je že danes jasno, da bi eventualne nove volitve ne prinesle prav nobenih bistvenih izpremememb, obratno, ljudstvo bi se po vseh pokrajinah najbrže še bolj ostentativno grupiralo okrog imen Korošec, Radić in Pašić. Po novih volitvah bi bila torej situacija le še bolj poostrena. Govori se tudi o novi koaliciji Pašić - makedonski džemijet - Pribičević (eventualno celo Davidović), kateri bi se morda posrečilo dobiti par glasov večine, toda to bi pomenjalo nadaljevanje dosedanjega političnega kurza, kar bi seveda nikakor ne moglo dovesti do rešitve vedno bolj pereče notranje politične krize, temveč bi jo le še bolj poostrilo in bi neizbežno moralo voditi v državno krizo.

Edini izhod iz te situacije, kakor sem povdaril že v zadnjem pismu in kakor je popolnoma pravilno naglasila že par dni poprej «Edinost» sama, je torej sporazum. Imamo v naši državi danes dva politična ekstrema, to je skrajni centralizem (Pašić-Pribičević) in skrajni republikanski federalizem (Radić), ki sta oba enako škodlj a in glede na današnje naše razmere obsojanja vredna. Dokler ta dva ekstrema ne popustita, je kakršnakoli konsolidacija države povsem izključena in na normalno življenje ni misliti. V popolnem pomenu te besede bi bil torej naravnost spas za državo, če ta dva ekstrema popustita in se najde neka primerna srednja linija, čim prej, tem lažje in tem bolje za državo. Pašić hoče centralistično monarhijo, Radić zahteva federativno zvezno republiko. Nekaka srednja linija med tema dvema ekstremama bi bila Korošec in Spaho, kajti oba sta prepričana monarhista, stojita na stališču močnega državnega edinstva a sta za zakonodajno in finančno avtonomijo primerno korigiranih historičnih pokrajin. To bi torej bila nekaka baza za sporazum, vprašanje je le, če bi oba ekstrema pristala nanjo.

Radić, ki je bil do volitev že naravnost blazno radikalni gromovnik in ravolucionar, je takoj po 18. marca že precej odjenjal. Intervju, ki ga je dovolil zagrebškim «Novostim» takoj po volitvah, je izzvenel že povsem oportunistično. Spravil je pod klop vse nekdanje grožnje, vsa izzivanja in vse preradikalne ekstremnosti ter ponujal Srbom roko v spravo. Nedeljsko zborovanje Radićevih poslancev v Zagrebu je ropotalo sicer še precej z volivnimi rekviziti, vendar ni bilo mišljeno vse tako resno, kakor zatrjujejo privatne informacije. V tem mnenju nas potrjuje tudi zagrebški sestanek med Spahom, Koroščem in Radićem zadnji torek, na katerem je prišlo glasom lakoničnega službenega komunikeja «do popolnega sporazuma» med voditelji Slovencev, Hrvatov in bosenskih muslimanov, kar bi bilo na podlagi predvolivnih Radićevih zahtev izključeno. Če pogledamo torej na položaj objektivno, moramo priznati vsaj to, da skupina Korošec - Spaho - Radić ne odklanja sporazuma, še več, da ga celo ponuja, le točna platforma, na kateri se je ta skupina pripravljala pogajati, je za enkrat javnosti še prikrita.

Edini, ki še vedno trdovratno molči, je — Pašić. Razumemo, da stari in izkušeni politik ni hotel odkriti takoj prvo uro po volitvah svojih kart, a glede na ponovne izjave ostalih volivnih zmagovalcev bi pa sedaj že pričakovali lahko tudi njegove besede. Tako danes niti ne vemo, ali je sploh pripravljen se pogajati, še manj pa, koliko je pripravljen popustiti. Sicer so obiskali Pašićevi emisarji že pretekli teden Korošca, Spaha in Radića, toda ti obiski so bili, kolikor je mogoče o njih sploh izvohati, le bolj informativnega značaja. Če bi človek sodil stališče Pašićevih radikalov po pisanju belgrajskih radikalskih listov, bi moral presojati situacijo kot brezupno, kajti ti listi ne marajo ničesar slišati o sporazumu in rožljajo zgolj s sabljo, toda vse to poznavalca razmer ne sme prehitro zbegati. Tudi zadnjih izjav radikalskega veljaka ministra Markovića, v katerih se s precej ostrimi besedam obrača na Radića, še ni vzeti pretragično, kajti javna tajnost je, da se že napravlja na pot k Radiću za Pašićem prvi radikalski voditelj, to je Ljuba Jovanović. Vse kaže, da bodo radikali svojo besedo šele izrekli in to besedo pričakujemo vsi z največjo nestrpnostjo, kajti od nje bo odvisno mnogo, mnogo . . . Dotlej bi bile pa vsake kombinacije preuranjene in politična situacija se dotlej tudi nikakor ne bo razjasnila.

***

Že v enem svojih predvolivnih pisem sem naglasil, da je množica političnih strank, ki so se pehale pri nas za mandate, nezdrav pojav in znak burnih časov, ki jih preživljamo. Zapisal sem tudi, da je pričakovati po volitvah likvidacije tu in tam in nisem se motil. Izmed enajstih političnih strank, strančič in klik sta likvidirali doslej že dve, to je dr. Šušteršičeva «Narodna ljudska stranka» in dr. Novačanova «Slovenska republikanska stranka». Ustavili sta obe tudi svoja deficitna glasila. Največji, uprav katastrofalni polom je doživela s tolikim hrupom vprizorjena Šušteršičeva akcija, saj je bilo oddanih zanj izmed 178.000 vol. krogljic komaj 879. Skoro nič manjšo katastrofo ni doživel dr. Novačan, ki je zbral 1460 glasov. Vse pa kaže, da bo prej ali slej likvidiralo še nekaj skupin, ki se bodo sploh razšle, ali pa priključile kaki sorodni stranki. Tako je za doglodno bodočnost situacija brezupna za narodne socialce in Bernotovo «Socialistično stranko Jugoslavije», a tudi demokrati in samostojneži bodo začeli najbrže kmalu misliti na fuzijo. Tako je upati, da se pri nas v Sloveniji politično življenje polagoma vendarle nekoliko konsolidira in razjasni, saj ubija sedanja razcepljenost vse. Glede radikalov ni še povsem jasno, bodo li v Sloveniji nadaljevali svojo akcijo ali jo opuste.

***

V torek zvečer je pokosila smrt zopet enega naših najboljših. Za dr. Tavčarjem je sedaj preminul **dr. Karel Verstovšek.** Res je, da dr. K. Verstovšek ni rezal brazd tako globoko in na tolikih poljih kot dr. I. Tavčar, vendar bo ohranil slovenski narod tudi njega vedno v najhvaležnejšem spominu, saj je z njegovim imenom najtesnejše združena na eni strani rešitev Maribora, na drugi strani pa ustanovitev slovenske univerze, za katero so se poprej zaman borili trije rodovi. Mož je bil po poklicu profesor v Mariboru in se je začel že kmalu uveljavljati tudi v političnem življenju in sicer v okviru SLS, ki mu je poverila tudi državnozborski in deželnozborski mandat ter mesto deželnega odbornika pri nekdanjem štajerskem deželnem odboru. Prevrat ga je zasačil v Mariboru in tam je na lastno pest povišal tedanjega majorja Rud. Maistra v generala, nakar je ta takoj prevzel poveljstvo nad tedanjo slovensko mariborsko posadko ter z Verstovškom obvladal položaj, s čimer je bil Maribor za Jugoslavijo rešen. V prvi narodni vladi je prevzel poverjeništvo za prosveto, ki ga je vodil z malim presledkom do jeseni l. 1920. Na tem mestu ima zaznamovati mož izredne zasluge, kajti pod njegovim vodstvom je bilo vse šolstvo v nekaj mesecih popolnoma reorganizirano. Istočasno je pa že dal pobudo tudi za ustanovitev vseučiliškega sveta, ki je z njegovo najaktivnejšo pomočjo čez noč ustvaril popolno slovensko univerzo in je osrednja vlada z vseučiliškim zakonom le še sankcionirala ustvarjeno dejstvo. Ne glede na to, da je slovel pokojnik tudi sicer za velikega poštenjaka in iskrenega ter požrtvovalnega narodnega delavca, mu jamčita zgoraj navedeni zaslugi za to, da se ga bo spominjal slovenski narod vedno z največjim spoštovanjem in priznanjem.

P. St.

DNEVNE VESTI

Vesele velikonočne praznike vsem čitateljem in sotrudnikom našega lista želi

Uredništvo in uprava «Edinosti».

Kako se zabranjujejo naše prireditve. Dne 24. februarja t. l. se je imela vršiti v Podgradu prireditev z običajnim sporedom, ki ga imajo vse naše veselice po deželi: Par pevskih točk in dramatični prizor. Odkar pomnijo ljudje, so obsegale naše veselice ta spored, včasih več ali manj srečno razširjen s kako deklamacijo in gospod vološki podprefekt je vedel, da bo tudi v Podgradu tako in brez drugega je prireditev dovolil. Toda to ni bilo po godu nekaterim Novo - Podgrajcem, ki razumejo delovanje za zbližanje obeh plemen po svoje, in začelo se je zakulisno rovarenje, ki je kaj kmalu doseglo, da je vološki podprefekt že dovoljeno prireditev zabranil. Svojo prepoved je v pismu naslovljenem na posl. Stangerja podprl s sledečimi razlogi: «Prepoved pevskega koncerta napovedanega v Podgradu za 24. II. t. l. je bila izdana iz razlogov javniega reda. Informacije dospele z raznih strani in kontrolirane kakor treba so dale povod upravičeni bojazni, da bi bil sestanek, o katerem je govor, — pa naj bi bili nameni prirediteljev kakršnikoli — mogel dati povoda za nerede ali incidente, ki jih je bilo na vsak način preprečiti.» To je uradna motivacija prepovedi. Oddolžiti se hočemo «Eri Nuovi» popolnoma ter jej predočujemo še poluradno, namreč eno, ki jo je prinesel «Popolo di Trieste». Ta list piše v svoji številki z dne 16. marca t. l. o podgrajski prireditvi, da so, čim je bila prireditev dovoljena, nekateri «caporioni dello slavismo militante» mislili, da je to dobra prilika za protinacionalno propagando in za to, da se vzdrži pri ljudstvu iredentistično čustvo. Tako da je prireditev, piše dalje, na koncu «v svrho umetniškega užitka» zavzela popolnoma značaj politične manifestacije, ker so se člani odbora podvrgli uplivu nekaterih ljudi, ki ne znajo delati druzega nego protinacionalno politiko. — To je vse. Nobeno dejstvo ni navedeno, le splošne, površne besede, katerim bi se moralo slepo verovati. Kaj bi rekla javnost, če bi jutri aretirali mirnega človeka in mu na njegovo vprašanje, zakaj se to godi, odgovorili: «Ker imamo informacije, da boste kradli.» Ljudje bi se zgražali. In vendar se je nekaj sličnega zgodilo v Podgradu. Vološko oblastvo je ubralo popolnoma krivo in nezakonito pot. Če je imelo res tako strašne informacije, je moglo ukazati, naj bo varnostna služba ostrejša in če bi se res kaj dogodilo, bi se imeli krivci postaviti pred sodnika. So časi, ko se lahko tudi prireditve a priori zabranijo; toda takih časov sedaj nimamo. V zadnjih mesecih smo imeli po deželi sto in sto prireditev in vse so se izvršile v miru in redu in ni ga znaka, ki bi kazal na to, da tudi v Podgradu ne bi bilo tako. Postopanje vološkega podprefekta g. Auza kaže, da ta mož ne pozna ljudstva, napram kateremu zastopa vlado, kaže pa tudi, da smatra naše ljudstvo kot sposobno za vse mogoče zločine in lumparije, tako da so potrebne izredne mere, a vsakega zakotnega, toda «patrijotičnega informatorja kot človeka», ki se ne more motiti, ki nima osebnih simpatij in antipatij in ki nima — v svoji neizkušenosti — raznih neosnovanih strahov povečanih od bujne, južne fantazije. Tako naziranje ne more obroditi dobrega, ker ne odgovarja dejstvom. Dejstvo je le, da Podgrad ni imel še nikoli kakega veleizdajniškega procesa, pač pa mnogo prireditev pred vojno in po vojni, dejstvo je, da so Slovenci in Italijani v Podgradu še nedavno lepo shajali in dejstvo je konečno, da bi znalo, če bo šlo v tem tiru naprej, postati iredentistično čustvo, o katerem govori «Popolo di Trieste», res — dejstvo.

Ali samooblastnost ali taki ukazi? Spodnji del nemškega ozemlja na južnem Tirolskem — dvanajst občin — so priključili k italijanskemu okrožju Cavalese. Te dni pa je podprefekt v Cavalese izdal okrožnico, ki ukazuje, da zapisniki občinskih sej morajo biti sestavljeni izključno v italijanskem jeziku. Istotako vsi razglasi, obvestila itd. Sedaj je jasno, s kakim namenom so ono nemško ozemlje priključili k italijanskemu okrožju. Odpira naj poti za tisto «prodiranje», o katerem je govoril Italo Bresciani, ko je obsojal vsak sporazum z nemško manjšino! O omenjeni okrožnici podprefekta v Cavalese more biti le ena sodba: izključena bi morala biti v vsaki moderni državi toliko v formalnem, kolikor materialnem pogledu. Tudi vsak lajik v upravnih stvareh mora videti, da ta naredba prekorača pooblastila upravnega uradnika. Kajti rešuje vprašanje uradnega jezika občin, vprašanje, ki v Rimu **še ni rešeno!** Materijo, ki je predmet dolgih in resnih razpisov med ministri v Rimu, «ureja» ta podrejeni upravni organ kar samooblastno, z eno potezo peresa! V vseh modernih državah sta zakonodaja in uprava ločeni. Upravna oblastva smejo izdajati le take naredbe, ki se opirajo na zakon. Za sedaj pa še ni nobenega zakona ali kr. dekreta, ki bi bil kaj določil glede uradnega jezika v neitalijanskih krajih Italije. Kako more torej kak podprefekt prejudicirati bodočim uredbam od strani osrednje vlade? Kako more samooblastno odrejati v vprašanju, glede katerega ni vlada še izdala nikakega ukrepa? Še usodnejše vprašanje pa je: ali so podrejeni upravni uradniki dobili pod roko kaka tozadevna navodila in pooblastila, da morejo izdajati take odredbe v raznarodovalne svrhe?! Kaj naj bi si potem prebivalstvo mislilo o taki upravi? V materialnem pogledu pa se vsiljuje vprašanje: kako more kak upravni uradnik na tak način preprečati redno in pravilno razglašanje zakonov, ko je vendar določena kazen za tiste, ki bi jih ne izpolnjevali?! Kako naj prebivalstvo razume razglas v italijanskem jeziku, ko pa tega jezika ne pozna, ali ga — in še to v redkih slučajih — pozna le nezadostno?! Pomislite let Slovan ali Nemec je vložil prošnjo v svojem jeziku. Župan more le v slovanskem ali nemškem jeziku sestaviti odgovor. Tega mora kdorsibodi prevesti na italijanski jezik. Stranka pa si mora ta italijanski odgovor zopet dati prevesti na svoj jezik! Zdravi človeški razum mora strmeti in se zgražati nad takim «reševanjem» kočljivega in za prebivalstvo prevažnega vprašanja uradnega jezika občin. Ne more verjeti, če ne ve, da gre tu le za «prodiranje», za raznarodovanje, brez vsakega ozira na koristi občin in prebivalstva. Je pač tako, da se v naši državi ne menijo za pravila, veljavna v vsaki redni državi: da je namreč naloga nižjih izvrševalnih organov ta, da s primernimi razglasi olajšujejo izvajanje zakonov in da ga nadzorujejo v okviru svojih pooblastil. Usodno vprašanje pa je, kakor smo že rekli: ali gre tu le za samooblastnost onega podprefekta ali pa je dobil pod roko take ukaze?!

Določitev vojaških okrožij. Uradni vestnik prinaša kr. odlok, glasom katerega se z ozirom na vojaško upravo razdeli Italija v deset kornih poveljstev in sicer:

I. kor: Turin. (Divizije 1. Turin, 2. Alessandria, 3. Cuneo);

II. kor: Milan. (Div. 4. Milan, 5. Novara 6. Brescia);

III. kor: Verona. (Div. 7. Verona, 8. Padova, 9. Trident);

IV. kor: Bologna. (Div. 10. Bologna, 11. Ravena, 12. Treviso);

V. kor: Trst. (Div. 13. Trst, ki obsega tržaško pokrajino ter sodne okraje Koper, Piran, Bistrica, Komen; 14. Gorica, ki obsega pokrajino Furlanijo razun okrajev Gemona, San Vito al Tagliamento, Spilimbergo, okrožij Pordenone, Tolmezzo ter sodnih okrajev Bovec, ki vsi sapdajo k diviziji Treviso, in sodnega okraja Komen, ki spada k tržaški diviziji; 15. Pulj, ki obsega pokrajino Istro brez sodnih okrajev Koper, Piran in Bistrica);

VI. kor: Florenca. (Div. 16. Florenca, 17. Genova, 18. Piacenza);

VII. kor: Rim. (Div. 19. Rim, 20. Livorno, 21. Perugia, 22. Cagliari);

VIII. kor: Neapelj. (Div. 23. Neapelj, 24. Salermo, 25. Catanzaro);

IX. kor: Bari. (Div. 26. Bari, 27. Chieti, 28. Jakin);

X. kor: Palermo (Div. 29. Palermo, 30. Messina).

Novi davek na promet z blagom. Uradni vestnik z dne 24. marca 1923. prinaša kr. odlok z dne 28. marca 1923. št. 550, s katerim se odpravlja luksuzni davek vpeljan z odlokom-zakonom 26 februarja 1920 št. 167, pristojbina na prodajo draguljev in drugih dragocenosti, vpeljana z odlokom-zakonom z dne 28. decembra 1922. št. 1670 ter davek na izdelovanje luksuznih tkanin in rokavic, vpeljan z odlokizakoni 24. novembra 1919. št. 2165, 8. januarja 1920. št. 8, 11. februarja 1923. št. 293, ter se nadomeščajo s splošno kolkovno pristojbino na promet z blagom. Ker nam primanjkuje prostor, bomo prinesli podrobne predpise tega odloka v četrtkovi številki.

Pozabimo! Šentjakobska podružnica «Šolskega društva» je uvedla za gojence otroškega vrtca in za revnejše prepotrebne gojence šole pri Sv. Jakobu refekcije ter se je v ta namen obrnilo na razne slovenske tvrdke, katere pomagajo s tem, da dobavljajo vsak mesec gotovo množino jestvin. Med tvrdkami, ki so se do sedaj odzvale tej prošnji, so se posebno odlikovale tvrdka I. V., ki je nakazala 65 kg krompirja, 20 kg fižola, 20 kg. riža in tvrdka A. V., ki je istotako ta mesec darovala v gornji namen 100 kg bele moke, 100 kg rumene moke in še ček za L 100.

Podpisana podružnica «Šolskega društva» se tem potom najtopleje zahvaljuje vsem tvrdkam, ki so se blagohotno odzvale njeni prošnji, želeč, da bi našle še mnogo posnemovalcev.

Tarifa za telefonične priobčitve brzojavk. Poštno ravnateljstvo javlja, da bo od 1. aprila 1923. naprej tarifa za priobčitve brzojavk potom telefona sledeča: za brzojavke obsegajoče do 20 besed: 30 stot.; za vsakih nadaljnih 20 besed: 20 stot. Razun tega je treba plačati stalno pristojbino lir 15 pri uložitvi prošnje.

Pozdravi vojakov. Vesele velikonočne praznike želijo vsem sorodnikom in rojakom, posebno Barkovljanom, bersaljeri iz Bologne: Viktor Štoka, Friderik Martelanc, Josip Krečič, Silvester Ščuka, Andrej Regent, Ivan Bernetič in drugi. Nadalje sledeči topničarji iz Savone: Ciril Mihelič, Bovec; Ferdinand Brišček, Barkovlje; Viktor Kovačič, Sv. Ivan; Pezzan Mihael, Marčana (Istra); Julijan Slokar, Lokavec; Ivan Kolarič, Žavlje.

Najlepše praznujemo velikonočne praznike, ako se ob tej priliki spominjamo «Šolskega društva». Vsa društva, prirediteljе zabav, izletov itd. prosimo, naj na to ne pozabijo. Darovi, nabrani v ta namen — naj si bodo še tako majhni — pričajo o zrelosti našega naroda, pričajo, da se zavedamo prevzvišenega cilja, ki si ga je nadalo «Šolsko društvo», in so ob enem najlepše bodrilo za nadaljno uspešno delovanje društva.

«Ženski Svet». Prosimo vse one, ki imajo dva iztisa prve številke «Ženskega Sveta» in one, ki so kupili I. številko, a ne nameravajo kupovati več, da odstopijo I. številko proti plačilu upravi «Ženskega Sveta» v Trstu, centro, casella postale 384.

Tečaj za idrijske čipke. «Žensko dobrodelno udruženje» v Trstu naznanja svojim članicam, da se zopet redno vrši pouk v tečaju pri Sv. Jakobu (prejšnji otroški vrtec, stara policija) in sicer vsak pondeljek in vsak četrtek od 3 in pol do 6. ure pop. Tečaj vodi spretna učiteljica. Članice naj ne zamude te ugodne prilike, ter naj se pridno priglašajo k tečaju. Istotam in ob istem času se vrši tudi pouk v šivanju, vezenju in ženskih ročnih delih sploh. Članice dobe brezplačno nasvete v vseh v to stroko spadajočih zadevah. Originalne, po narodnih motivih sestavljene risbe vedno v zalogi. Na željo se članicam narišejo motivi na platno.

Članice, posečajte pridno tečaje za ročna dela! Nove učenke se vpisujejo vsak večer.

Tečaj za krojenje, ki ga je priredilo «Žensko dobrodelno udruženje» pri Sv. Jakobu je ravnokar zaključen. Tečaj je obiskovalo okrog 50 učenk iz bližnje in daljne okolice, da, bile so celo učenke iz Goriške, Vipave in Istre. Uspeh tečaja je uspel nad vsako pričakovanje. Učenke so marljivo posečale tečaj, izvežbale so se dobro v krojenju in težka jim je bila ločitev od izborne in priljubljene učiteljice gdč. Ruže Matejčićeve, katera je vodila tečaj z izredno požrtvovalnostjo.

«Ž. d. u.» namerava odpreti v kratkem zopet tečaje za krojenje v Trstu, če bi se oglasilo dovoljno število učenk, bi se tečaji vršili tudi v okolici, da se učenkam prihrani pot v mesto. Prijave sprejema «Žensko dobrodelno udruženje», Trst, centro, casella postale 384 do 10. aprila t. l.

Učiteljski izlet z avtomobilom v Vipavo, ki se je imel vršiti jutri, odpade. — Predsednik.

Društvene vesti

Dramatični odsek pevskega društva «Zastava» iz Lonjerja uprizori v nedeljo, dne 8. apr. t. l. v dvorani gostilne Pertot na Sovranišču, (Sv. Ivan) Finžgarjevo dramo v treh dejanjih «Razvalina življenja». Začetek ob 5. uri popoldne. Ker bo to prva večja uprizoritev na Sovranišču in tega odseka sploh, se pričakuje od strani slavnega občinstva obilne udeležbe. Igra že sama na sebi jamči za dober uspeh; zatorej v nedeljo vsi na Sovranišče.

Pevsko društvo «Ilirija». V torek, 3. aprila odpade vaja. Vršil pa se bo društveni sestanek v sredo, 4. aprila ob 20.30 v društvenih prostorih. Na dnevnem redu so zelo važne točke; zato so naprošeni vsi člani in članice, da se sestanka gotovo udeleže. — Odbor.

Glasbeni večer šole «Glasbene Matice». V soboto, 7. aprila, priredi šola «Gl. M.» s svojimi gojenci glasbeni večer v dvorani Del. kons. društva pri Sv. Jakobu. Nastopili bodo učenci klavirja in violine. Spored bo obsegal točke za solo na gosli in klavir, duo in nastop skupine gojencev na gosli. S tem glasbenim večerom nudi «Glas. Matica» našemu občinstvu priliko, da se seznani z notranjim delovanjem šole, ki šteje nad 130 gojencev.

Zavod nima najboljše gmotne podlage in s trnjem je obdana pot pouka. Ali velika požrtvovalnost pri nekaterih in samozatajevanje pri drugih daje zavodu moč in polet, da kljub vsemu trnju daje lepe sadove, ki so nam vsem v veselje in ponos. Spored se objavi pravočasno.

«Šolsko društvo» (podružnica pri Sv. Ivanu) naznanja, da priredijo gojenci otroškega vrtca dne 8. aprila prireditev, pri kateri sodelujejo gojenci otroškega vrtca. Na sporedu so pesmice, deklamacije, prizor in igrica. Stariše in ljubitelje naše mladine vabimo na to prireditev. Začetek ob 16. uri popoldne.

«Šolsko društvo», podr. pri Sv. Jakobu. V nedeljo, 8. t. m. se bo vršil v dvorani Del. kons. društva pri Sv. Jakobu ob 10. uri redni občni zbor šentjakobske podružnice «Šolskega društva.»

Ob 4. uri popoldne bo v isti dvorani prireditev gojencev otroškega vrtca. Spored objavimo te dni. Slavno občinstvo je naprošeno, da se polnoštevilno udeleži toliko občnega zbora kakor popoldanske prireditve.

Planinsko društvo v Trstu opozarja svoje člane in prijatelje društva, da priredi v nedeljo, dne 8. aprila svoj prvi pomladanski izlet na Štjak. Natančni spored bo objavljen pravočasno. — Odbor.

Iz tržaškega življenja

Težka nesreča v tovarni olja pri Sv. Ivanu. Dva uslužbenca težko ranjena. Včeraj zjutraj ob 8. se je zgodila v tovarni olja pri Sv. Ivanu težka nesreča, pri kateri sta dva človeka skoro izgubila življenje. V skladišču omenjene tovarne so namreč v visokih skladih nagromadene vreče polne oljnatih semen. Med skladi je napravljen ozek prehod, skozi katerega so delavci mogli kretati iz enega kraja skladišča do drugega. Včeraj so imeli delavci opravka na vrhu skladov; uvrščevali so vreče oljnatih semen. Pri tem delu je neki delavec skočil črez prehod na nasprotni sklad; pri skoku je spravil iz ravnotežja nekatere vreče, ki so s svojim padcem povzročile, da se je cel sklad zrušil in zasul prehod. Nesreča je hotela, da sta v istem hipu šla skozi prehod dva nameščenca tovarne olja in sicer: 64-letni uradnik Ivan Battistella in 44-letni skladiščnik Anton Martiani, stanujoč na Vrdeli-Brandesia št. 799. Oba moža so vreče zasule, medtem ko so delavci zrušenega sklada še pravočasno poskakali na varno. Delavci, ki so z drugega dela skladišča zapazili nesrečo, so prihiteli na kraj nesreče ter začeli odkopavati vreče. Po napornem delu so izvlekli na dan oba ponesrečenca. Reveža sta bila hudo poškodovana; Martiani je imel obe nogi zlomljeni pod kolenom, Battistella pa je imel desno roko in nogo zlomljeno v členkih. Na lice mesta je prihitela rešilna postaja. Zdravnik je podal ponesrečencema prvo pomoč ter ju dal nato prepeljati v mestno bolnišnico.

S ključem je dobil po glavi. Natakar Armand Rigotti, star 28 let, se je pred sinočnjim sprl v kavarni «Al Fedele Triestino», kjer je nameščen, z nekim gostom. Po živahnem prerekanju je poslednji povlekel iz žepa velik ključ in udaril natakarja po glavi, za levim očesom; nato jo je previdno odkuril iz kavarne. Natakar, ki ga je udarec precej močno ranil, si je sam izpral in obvezal rano. Danes zjutraj se je podal v mestno bolnišnico, kjer mu je službujoči zdravnik preiskal rano in ugotovil, da ima natakar nekoliko pretresene možgane. Ranjenec je ostal v bolnišnici. Policija, kateri je bil dogodek naznanjen, išče neznanega ranilca.

Vesti z Goriškega

Koncert pevskega zbora učiteljske «Zveze» v Vipavi. Jutri, na velikonočni pondeljek priredi pevski zbor učit. «Zveze» v Vipavi koncert. Začetek točno ob 4. pop. Poleg pevskih in inštrumentalnih točk se bo izvajal tudi prizor iz Cankarjevega «Hlapca Jerneja», ki ga je srečno dramatiziral režiser Milan Škrbinšek. Glavno vlogo izvaja znani igralec Marij Sila. Glede odhoda za Goričane in Tolmince velja kakor je bilo že objavljeno, namreč iz Gorice iz garaže ob 7. uri zjutraj in za Tolmince ob 7. in pol zjutraj z goriškega drž. kolodvora. Iz Trsta odhod z drž. kolodvora ob 6. uri zj.

Vprašanje predujmov na vojno odškodnino. Kakor smo že poročali, namerava vlada ustaviti od meseca maja dalje vsako izplačevanje predujmov na vojno odškodnino. Od maja dalje naj bi izplačevali vojno odškodnino finančni uradi neposredno oškodovancem brez nikakega posredovanja.

Ta misel sama po sebi bi ne bila napačna, kajti s tem bi odpadel stevilni posredovalni aparat, ki obremenjuje državo in oškodovance. Saj je splošno znano, da pride naš kmet do vojne odškodnine večinoma le potom raznih poklicanih in nepoklicanih posredovalcev, ki si seveda za svoj trud zaračunajo nemale odstotke vojne odškodnine. Največje zlo, na katerem trpi vojno-odškodninsko postopanje, je ravno pomanjkanje čim večje neposrednosti med upnikom — vojnim oškodovancem in dolžnikom — državo, zlo, ki je že in bo še povzročilo nešteto neprijetnih posledic za oškodovanca in tudi za državo.

Kakor rečeno, bi misel sama po sebi ne bila napačna, ako bi bili finančni uradi kos svoji nalogi. Toda ravno tega ni pričakovati od sedanje uprave, ki je itak preobložena z delom, vsled česar bi ta preuredba pomenila velik zastoj v likvidaciji vojne odškodnine in poostritev gospodarske krize.

O tem vprašanju so razpravljali v torek v Gorici zastopniki prizadetih krogov ter so izbrali komisijo, ki naj sestavi spomenico, v kateri naj se opozori vlado na katastrofalne posledice, katere bo imela ustavitev predujmov na vojno odškodnino za gospodarstvo dežele.

V komisijo, ki odpotuje prve dni aprila pod vodstvom polit. komisarja odv. Pisentija v Rim, da predloži spomenico vladi, so izvoljeni: inž. Caretta-Colli, inž. Ribi, odv. Caprara in odv. Sturani.

Tudi to pot ni bil povabljen na sestanek nihče od Slovencev. Mar nismo mi Slovenci morda najbolj prizadeti, mar ni za nas to vprašanje naravnost življenske važnosti, mar nismo — vsaj na papirju — enakopravni italijanski državljani? Kako je mogoče sklepati o naših življenskih interesih brez naše vednosti?

Konkordati glede nepremičnin. Baje se bodo konkordati za nepremičnine v bodoče sklepali na licu mesta. Tehnična komisija bo ocenila škodo, nakar se takoj sklene konkordat na licu mesta. Je to jako pametna misel, ki odgovarja smislu višje omenjene neposrednosti, le žal, da so jo tako pozno iztuhtali. Če bi se ta misel takoj v začetku izvedla, bi država prihranila sebi in vojnim oškodovancem nešteto stroškov in časa.

Če bi se takoj na licu mesta tudi plačalo, bi bilo še najlepše!

Strokovno gibanje fašizma. Dr. Lessi, ki je bil nedavno imenovan za strokovnega tajnika II. (goriške) cone, razvija na strokovnem polju živahno delavnost. Organiziral je strokovne zveze profesorjev in učiteljev v Gorici, zidarjev v Kojskem, uslužbencev bolniške blagajne in sedaj namerava ustanoviti tudi zvezo nosilcev na postajah v Gorici. Sicer pa ni njegov posel težaven, ker bi vsak upor imel za posledico če že ne izgubo službe pa vsaj razne neprijetnosti.

Goriško okrajno učiteljsko društvo razpisuje vsled soglasnega sklepa občnega zbora v proslavo svoje petdesetletnice eno nagrado 200 L in dve po 100 L za tri najlepše spise, ki naj očrtajo razvoj šolstva in učiteljstva v našem okraju v polstoletni dobi od 1872. do danes. Vse spise oceni društveni odbor, ki pa izključuje morebitne odbornike «in causa propria» in sprejema ta poročila do 30. junija 1923. — Vera v moč šole in učiteljstva je ču-

dežno močna in udejstvimo jo z ljudsko prosveto! — V Mirnu, dne 1. marca 1923. — Tajnik: Jakob Rojc; predsednik: Alojzij Urbančič.

Goriško okrajno učiteljsko društvo zboruje v Gorici v Trgovskem domu dne 5. aprila 1923. ob 10. uri. — Dnevni red: 1. Predsedništveno poročilo. 2. Razgovor o enotnem delovanju v smislu zadnjih okrožnic. 3. Društvena petdesetletnica. 4. Razni predlogi. — Ob 14. uri (2 popoldne) je literarno-zgodovinsko predavanje g. profesorja Giovanni Lonrenzoni: «Il Risorgimento» — v risarski dvorani «Scuola Via Cappuccini». — Kam? Vsi obvezno v našo stanovsko organizacijo. — Društveni odbor.

Izlet «Adrije». Kakor smo bili brzojavno obveščeni, se vrši izlet «Adrije» danes in ne jutri, kakor je bilo prvotno javljeno.

Brje. Odbor bralnega in pevskga društva v Brjah se prisrčno zahvaljuje našmu rojaku g. Kravosu iz Trsta za darovanih 20 L. Bog plati!

Čajev večer v Gorici v prid Dijaški Matici. Akad. fer. društvo «Adrija» v Gorici je sklenilo prirediti za velikonočne počitnice, t. j. v soboto 7. aprila t. l. družinski čajev večer s plesom, katerega dobiček je namenjen novoustanovljeni Dijaški Matici za Jul. Krajino.

Visokošolci so prišli praznovat Vstajenje v rodno mesto iz tujine, kjer si marljivo črpajo novih duševnih sil v korist naše bodočnosti. Malo je akademikov iz naših krajev in še tisti morajo trpeti pomanjkanje. Zato je M. D. prevzela nalogo jim pomagati, kolikor je to mogoče; akademiki so ji torej tudi dolžni pomagati po svojih močeh, saj je njih krušna mati. Naši ljudje se zanimajo za D. M., kar ona povsem zasluži, kajti od njenega dela je odvisna, če ne vsa, pa vsaj velika večina akademske in srednješolske mladine.

Iz teh vzrokov je sklenila «Adrija», da se o priliki letošnjih velikonočnih počitnic, ko se visokošolci mudijo v domovini, priredi omenjeni čajev večer, na katerega se vabijo vse goriške slovenske družine, kakor tudi naši prijatelji iz dežele in iz Trsta. Čajev večer bo družinski večer: pogovarjali se bomo o naših zadevah; pretresovali naš položaj; pozabili za trenutek naše potrebe in težkoče, dajali si tudi potrebne nasvete. Stari bodo sedeli pri kozarcu vina, mladina pa, katero večkrat po nepotrebnem srbijo pete, bo tu in tam zarajala. Zapeli bomo lepo domačo pesem, nehote komu otepli prah iz grešne duše. V zadovoljstvu in veselju nam bo minil večer. Zraven tega bomo pomagali s svojim veseljem in zabavo človekoljubnemu delu Dij. Matice. Prireditev se bo vršila v našem Trg. domu, torej v domači hiši, v domači družini. Naše goriške gospe bodo poskrbele za prigrizek in pijačo ter bodo prevzele tudi nalogo lačne nasititi in žejne napojiti. Za vse bo preskrbljeno. Za neplesalce bo prirejena spodnja dvorana; za gledalce bo pripravljen prostor na galeriji.

Z ozirom na prijetno družinsko zabavo, ki se nam vnovič nudi po dolgem postnem spanju, kakor tudi z ozirom na namen prireditve, vljudno vabimo in priporočamo vsem Goričanom, kakor tudi Tržačanom in deželanom, da se prireditve udeležijo v obilnem številu.

Razposlala so se tudi posebna vabila. Kdor ga pomotoma ni prejel, naj pošlje svoj naslov na «Akad. fer. društvo «Adrija» v Gorici, na kar mu takoj dostavimo vabilo na dom. Dobi se lahko tudi osebno pri tov. Pavlinu J. v Trgovskem domu. — Odbor.

Semifuturistično gledišče. Kot smo že poročali, se bo vršila v nedeljo, dne 1. aprila v Verdijevem gledališču semifuturistična predstava, katere se aktivno udeleži tudi prvoboritelj futurizma Marinetti. Med drugimi točkami je na obširnem in raznovrstnem vsporedu tudi scenično plesno dejanje Pocarini-ja po godbi Marija Kogoj.

Sodelujoče osebe so: Barrieus Los Albraus, Bassi Ines, Fidorie Ivan, Fazzini, Furlani, Gabbi, Ivanov Helena, Ivanov Julij, Polyson Jolm, Tini Ercole, Uboldi Gina in Zmija Katerina. Kapelnik je Federico Polli.

V Doberdobu ukradeni konji najdeni v Vidmu. Dne 24. marca sta bila ukradena nekemu posestniku v Doberdobu dva konja. Mož se najbrže ni mogel sprijazniti s tem bridkim dejstvom in — ne bodi len — jih je šel iskat po svetu. In res opazi v Vidmu svojega konja vpreženega v voziček, kar je javil orožniku. Potom povpraševanja sta zvedela, da se imenuje gospod, ki je sedel v vozičku, Raimondo Riva in da stanuje v Vattu št. 55. Tam sta v resnici našla Rivo, oba ukradena konja, zraven tega pa še dva tička, ki sta prodajala živinče, ki so ju seveda takoj zaprli. Imenujeta se Anton Gudorovich in Franc Gudorovich, oba iz Gorice, Via Barca.

Škandal iz via Codelli, ki je povzročil v Gorici tako senzacijo, ni tako strašen, kakor so ga prvotno slikali. Preiskpava je menda ugotovila, da se je cela stvar strašno pretirala.

Tihotapci. Finančna straža je izvohala, da tranita France Gergolet iz Doberdoba in Rudolf Kljun iz Podgrada večjo množino jugoslovanskega tobaka. Stražniki so obkrožili sumljivo mesto in so zasačili Gergoleta z žakljem, v katerem je bilo čez 300 paketov jugoslovanskega tobaka. Ne sluteč nevarnosti je prišel kmalu nato tudi Kljun ter se je tudi on vlovil v nastavljeno zanjko.

Tihotapca so naznanili pristojni oblasti, tobak pa so zaplenili.

Isti stražniki so pred dnevi zaplenili nekemu Emanuelu Meichel 150 paketov tobaka in 17 kvintalov vojnega materiala.

SHOD KMETSKO-DELAVSKE ZVEZE V DORNBERGU. Na zborovanju delegatov Kmetsko-delavske zveze, ki se je vršilo na vel. četrtek, 29. marca 1923., «Pri Zlatem jelenu» v Gorici, se je med drugim sklenilo, da se priredi javni shod goriških vinorejcev v Dornbergu. Shod se bo vršil na velikonočni ponedeljek ob 2. in pol popoldne v dvorani tamošnje Hranilnice in posojilnice. Na shodu se bo razpravljalo: O vinskem davku in gospodarskem položaju našega ljudstva. Kmetje-vinorejci! udeležite se tega javnega shoda v obilnem številu! Oddaljene občine naj pošljejo na shod vsaj svoje zastopnike. Želeti je, da se tega važnega zborovanja udeležijo vsi župani vinorejskih občin.

Seja kraljeve komisije. V sredo se je vršila v Vidmu zopet seja kraljeve komisije za izredno upravo pokrajine. Razen članov komisije so bili navzoči tajnik Zanon, podtajnik dr. Pedrola, ravnatelj norišnice dr. vac. Volpi Ghirardini in načelnik goriškega tehničnega urada inž. Dreossi.

Komisija je obširno razpravljala o ureditvi vprašanja skrbstva za umobolne iz prejšnje goriške dežele. Podrobno je poročal o tem vprašanju goriški zastopnik v komisiji dr. Ciani. Debate so se udeležili vsi člani komisije, ravnatelj videmske norišnice in inženirji tehničnih uradov.

Komisija ni prišla do nikake definitivne rešitve, ampak je sklenila prej natančno proučiti celo zadevo s tehnične in zdravstvene strani. Določilo se je le, da se bodo sprejemali od 15. aprila dalje umobolni iz Goriške pri centralnem sedežu v Vidmu, o čemer bodo dobila županstva potrebna navodila.

Komisar Godina je opozarjal na škodljive posledice, katere prinese ustavitev predujmov na vojno odškodnino. Komisija je sklenila poslati finančnemu ministru sledečo brzojavko:

«Z ozirom na vest o ustavitvi predujmov na vojno odškodnino od meseca maja dalje, opozarja kraljeva komisija V. E., da bo ta odredba izzvala zastoj obnovitvenega dela na Goriškem, — ki se je pričelo eno leto pozneje kot v drugih pokrajinah, — in velikansko nezaposlenost. Prosimo za podaljšanje vsaj do konca leta.»

Sejno poročilo ne omenja ničesar o vsebini razprave glede norišnic. Brezdvomno je bil predmet razprave deželni zavod za umobolne v Gorici in vse kaže na to, da postane tudi ta zavod, ki je stal goriško deželo toliko denarja, vsled izgube goriške samostojnosti, žrtev Vidma.

Priključitev videmskega tribunala k višjemu sodnemu dvoru v Trstu. Glasom dekreta z dne 24. t. m. bo videmski tribunal priključen k višjemu sodnemu dvoru v Trstu, čim bo izenačen civilno-pravni red.

Kraljeva komisija je sklenila dne 23. t. m. pristopiti čimprej k ustanovitvi pokrajinskega konsorcija za borbo proti jetiki, kakor že večinoma obstojajo v ostalih pokrajinah Italije.

Začetni kapital takih konsorcijev se ustvari navadno s prispevki pokrajinskega in občin in sicer prispevajo občine letno po 5 cent. za vsakega prebivalca. Ta kapital se potem pomnožuje potom prispevkov zasebnikov, dobrodelnih društev in raznih drugih ustanov.

Praznik dreves. — V torek se je vršil v Panovcu praznik dreves.

Ob 8. zjutraj je odkorakalo 1800 gojencev goriških šol v spremstvu vojaške godbe v Panovec. Tam so našli že vse pripravljeno za nasad drevesc. Vsak učenec je dobil drevesce ter ga je lastnoročno vsadil na pripravljeno mesto.

Nato se je vršila na strelišču zabava, kjer se je pelo, telovadilo in plesalo simbolične plese.

Goriška kronika. Morilcu natakarice Tesarove so že prišli na sled. Je to neki Sauer, stanujoč v Raštelu. V železni peči na hodniku njegovega stanovanja so našli otroci med igro obleko umorjene. Navzlic temu Sauer še vedno taji, da je on umoril Tesarovo.

Mrtvec v Soči. V torek sta našla dva fanta iz Štandreža, ko sta ribarila, v Soči mrtvega mladeniča, katerega do sedaj še niso spoznali. Po mnenju izvedencev je bil utonul dve uri pred tem dogodkom.

Javi, da so ga okradli, pa je sam tat. Vojaški čevljar 23. peh. polka Spinola Federico je izročil čevljarju Gleric Štefanu 50 parov čevljev, da jih podkuje z žeblji, toda Gleric je raje čevlje prodal in sicer po 10 lir par. Nato je javil orožnikom, da so mu bili ukradeni čevlji iz vozička, ko se je za trenutek oddaljil od voza.

Orožniki, ki niso hoteli verjeti njegovim besedam, so dognali, da je s pomočjo nekega Štefana Pernovic čevlje prodal trem čevljarjem, nakar so celo petorico djali pod ključ.

Gospodarstvo

Jugoslovensko-italijanske trgovske vezi. Milanska, turinska in rimska trgovska zbornica so se sporazumele, da bodo zahtevale od vlade povečanje vezi z Jugoslavijo. Aprila bodo baje poslale v Belgrad svoje zastopnike, da stopijo v direktno zvezo z jugoslovenskimi ustanovami.

Prenos dela Škodinih tvornic v Jugoslavijo. Začetkom aprila bo prišla v Jugoslavijo komisija inženirjev Škodinih tvornic na Češkoslovaškem, da ugotovi, ali bi se dala proizvodnja orožja prenesti v Bosno, ki je bogata na rudnikih železa.

Vsa čast gospodinjam

ki odločno zahtevajo pri trgovcu domač izdelek „PEKATETE“. 41/3

So najcenejše, ker se zelo nakuhajo.

Mali oglasi

HIŠICA, krasna, z dvema stanovanjima in vrtom, se proda. Rojan, Mulini 750. 462

KOZA s tremi mladiči se proda za ugodno ceno. Via Risorta 15, Muzenič. 463

ŽABNICE, angleške ključavnice, ključi, mizarske klopi, obliči, pile, vijaki, žeblji, železna žica itd. Skladišče železa, Via Filzi 17. 464

PRODAM zelo ugodno, lepo vilo v Mengšu pri Domžalah, s petimi sobami, kuhinjo, shrambo, kletjo, električno razsvetljavo in približno 2000 m² zemljišča. Vila je popolnoma novo zidana in suha ter takoj prosta. Vsa pojasnila kakor tudi fotografije da A. Gabrijelčič, Ljubljana, Anton Knezova ulica 3. s 465

VSAKA GOSPODINJA, ki je poskusila pravo češko **Vondráček**- ovo cikorijo znamke **«Miramar»**, jo bo zahtevala povsod. 459

38-LETEN gospod, veletrgovec, veleposestnik na deželi, želi znanja z gospodično z dežele, z večjim premoženjem. Ponudbe s sliko pod «Ivan» na upravništvo. 460

GOSPODIČNA, s polletno prakso, vešča slovenskega, italijanskega in nemškega jezika, strojepisja in knjigovodstva, išče mesto uradnice. Ponudbe pod «Skrbna» na upavništvo. 461

POSESTVO z gostilniškim inventarjem in koncesijo, se ugodno proda. Naslov pri upravništvu. 433

KAMJON Fiat 18 HP, skoraj nov, se proda. Rossetti 37, vratarica. 448

AUTO BENZ, torpedo, v najboljšem stanju, dvojni reservoir, se proda za nizko ceno. Rossetti 37, vratarica. 449

BABICA, diplomirana, sprejema od 12. do 16. Sprejema noseče na dom. Ljubezniva oskrba. Tajnost. Corso Garibaldi 23. 451

VEDNO novi dohodi klobukov za gospe. Zadnja novost. Cene nizke. Giorgina Morgutti, via M. Imbriani 2. 455

CEMENTNE cevi, različne vrste, kupim. J. Muha, Sv. Peter na Krasu. 457

OSMICA. Tam pri Sv. Ani na štev. 59 odpre danes naš Lojze Kodrič osmico. Točil bo svoja priznana pristna vina (belo in črno) po konkurenčnih cenah. Priporoča se meščanom in okoličanom za mnogobrojen obisk. 458

EGIPTOVSKI profesor grafologije pove karakter in usodo življenja. Sprejema v ulici Gepa 10, od 4. aprila dalje v Gorici, via Boschetto št. 6, I. 446

POZOR! Krone, korale, zlato, platin in zobovje po najvišjih cenah plačuje edini grosist Belleli Vita, via Madonnina 10, I. 32

G. DOLLINAR Trst — Via Ugo Polonio 5 (prej Via Bacchi) Telefon 27-81, uvoz —izvoz. Velika zaloga papirja za zavijanje pisalnega i. t. d. papirnatih vrečic ter valčkov raznih velikosti lastnega izdelka. 30

GLASOVIRJE, harmonije in orglje popravlja in uglašuje Andrej Pečar, Trst, Via Molino a vento št. 5, III. 6

PAINEXPELLER in Reumazan, izkušeni sredstvi proti trganju in bolečinam po udih, plečih, križu, se dobita v lekarni v Ilir. Bistrici. 29/5

KRONE IN GOLDINARJE plačujem vedno dve stotinki dražje, nego drugi kupci. Via Pondares št. 6, I. 44

SREBRO, zlato in briljante plača več kot drugi Pertot, via S. Francesco 15, II. 45

OSMICA

na Trstenlku

se je odprla danes pri Petelinu št. 26.

†

Potrti neizmerne žalosti naznanjamo, da je naš ljubljeni

VLADIMIR KORSIČ

šolski voditelj

preminul. Gorica, 31. marca 1923.

Valerija, soproga. **Ksenija, Sonja**, hčeri, 15/5

†

S potrtim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš predragi

Anton Tavčar

posestnik na Voglah št. 16,

dne 30. t. m. ob 4. uri popoldne, v 56. letu svoje starosti, previden s sv. zakramenti, preminul.

Pogreb dragega pokojnika se bo vršil danes zjutraj iz hiše žalosti na pokopališče v Repentabru.

Vogle-Repentabor, 1. aprila 1923.

Žalujoča soproga **Ivana,** brat **Ivan,** svaki (157) in svakinje.

Pogrebno društvo v Rojanu

vabi na

32. občni zbor

ki se bo vršil

v nedeljo, dne 8. aprila 1923 ob 10. uri predp. v prostorih gostilne „Pri Kroni“ v Rojanu pri cerkvi.

DNEVNI RED:

1. Nagovor predsednika.
2. Poročilo tajnika.
3. Poročilo blagajnika.
4. Volitev novega odbora.
5. Slučajnosti.

V slučaju nezadostnega števila članov, se vrši občni zbor uro pozneje, ki bo sklepal ob vsakem številu članov. (159)

Posojilno in konsumno društvo

— na Opčinah —

registrovana zadruga z om. zavezo

vabi na

redni občni zbor

ki se bo vršil

v nedeljo, dne 15. aprila 1923, ob 10. uri predpoldne v društvenih prostorih

s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo predsednika.
2. Poročilo nadzorništva.
3. Poročilo blagajnika.
4. Potrjenje letnega računa za leto 1922.
5. Volitev načelništva in nadzorništva.

OPČINE, dne 1. aprila 1923.

(156) NAČELNIŠTVO.

72 Uvozna in izvozna tvrdka

Debiasio & Domenis

Skladišča: Trst, via Coroneo 13, tel. 12-34 prosta luka št. 4, pritličje

opozarja na novodošle velike partije steklenine, porcelane, emailirane kuhinjske posode najrazličnejših šip v originalnih zabojih in opletenih čeških steklenic

po najnižjih konkurenčnih cenah.

- Vse blago je češkega izvora -

ŠIRITE „EDINOST“

Okrajna bolniška blagajna v Postojni

vabi na

izredni občni zbor

ki se bo vršil

dne 8. aprila 1923 ob 13. uri v Čitalnici v Postojni.

Ker si Okr. bolniška blag. v sedanji stanovanjski krizi ne more dobiti potrebnih pisarniških prostorov, in sicer razpolaga z zadostnim rezervnim fondom, je primorana zidati lastno stavbo. Na razpolago ima tudi primerno zemljišče.

Ako izredni občni zbor ob določeni uri ne bo sklepčen, se bo vršil eno uro pozneje drugi občni zbor, ki bo veljavno sklepal ob vsakem številu članov. 158

Tržaška posojilnica in hranilnica

registrovana zadruga z omejenim poroštvom

vabi na

XXIX. redni občni zbor

ki se bo vršil

v pondeljek, 9. aprila 1923., ob 4. uri pop. v lastni hiši via Torre Bianca 19, I.

DNEVNI RED:

1. Letno poročilo in potrjenje letnega računa.
2. Razdelitev čistega dobička.
3. Poročilo o gospodarstvu z rezervnim zakladom.
4. Razni predlogi.*)
5. Volitev nadzorništva.

TRST, dne 25. marca 1923.

NAČELNIŠTVO.

Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen po § 49 zadružnih pravil, se vrši v sredo dne 23. aprila t. l. ob 4 uri pop. z istim dnevnim redom, istotam, drug občni zbor, ki je sklepčen ob vsakem številu zadružnikov.

*) § 50. Vsak zadružnik sme pri občnem zboru staviti predloge, kateri niso na dnevnem redu.

O teh predlogih pa občni zbor ne more precej sklepati, ampak le odloči, če se sploh vzam jo v pretres ali če se morajo izročiti posebnemu odseku ali nadzorništvu, ali pa načelništvu da se o njih poroča v bodočem občnem zboru. Ti predlogi se morajo postaviti na dnevni red bodočega občnega zbora (145)

POHIŠTVO. 33

Poročna soba, masivna L 1200.— druge iz jesenovega, črešnjevega, hrastovega in mahagonijevega lesa. Kuhinje L 750.—. Elegantne sobane L 800.—. Železne postelje s kovinasto mrežo L 160.—. Otroška posteljica z mrežo L 200.—. Zajamčeno, slavonsko delo. Vedno novi dohod. Znižane cene.

TÜRK, Via S. Lazzaro št. 10.

Oglejte si in primerjajte cene in kokovost.

Najvišje cene plačujem za

KOŽE

kun, zlatic, lisic,

dihurjev, vider, jazbecev, mačk, veveric, krtov, divjih in domačih zajcev.

D. WINDSPACH

Trst, Via Cesare Battisti št. 10 II. nadst., vrata 16 35

Sprejemajo se pošiljatve po pošti.

14/8

Vele-gostilna

v sredini Maribora, z lepimi velikimi lokali, veliko dvorano, preddvorano, vrtom za goste, vrtom za zelenjavo, se vsled prevzetja drugega podjetja proda. Pojasnila pri lastniku v Mariboru, Koroška cesta št. 3.

14/7

Družabnik

s kapitalom 1.000.000 Din. se sprejme k večjemu podjetju proti popolnoma pupilarno zajamčeni varnosti.

Pojasnila: **Ivo Sušnik, Maribor, Slovenska ulica št. 15.**

Sever & Comp.

Trst — ulica Machiavelli 13 — Trst

prodaja semena KRMILNE PESE, kakor tudi vsa druga KRMILNA, ZELENJADNA ter CVETLIČNA semena, garantirana, čista prvovrstna po konkurenčnih cenah. — Zahtevajte cenik za leto 1923. 11

SEVER

PODLISTEK

WILKIE COLLINS:

Gospa v belem 42

IZPOVEDBE GOSPICE HALCOMBE

Še svojim zapiskom ne zaupam. Grof me zanima, privlačuje me, prisili me, da ga moram imeti rada. V teku dveh dni se mi je znal tako prikupiti, da si tega na noben način ne znam razložiti. On je n. pr. zelo debel in postaven. Zame je bila debelost zmerom nekaj groznega. Kljub temu, da je grof Fosco tako debel kakor Henrik VIII., vendar se je znal vtihotapiti v mene in me pridobiti. Res čudovito je to!

Morda je njegov obraz tako prikupljiv. Najbrže bo to. Njegov obraz je zelo podoben obrazu Napoleona. Poteze njegovega obraza imajo Napoleonovo vzvišeno pravilnost. Izraz njegovih potez spominja na mirno in nepremakljivo moč obraza velikega vojskovodje. Ta očividna podobnost je napravila že takoj v začetku vtis na mene; vendar je še nekaj drugega razen te podobnosti, kar napravlja na mene še večji vtis.

Mislim, da je vpliv, ki ga iščem v njem, v njegovih očeh.

Tako rujavih in nepojmljivih oči še nisem videla. Včasih se zabliskajo tako mrzlo, jasno, lepo in nezoperstavljajoče, da sem prisiljena zreti vanj, četudi je to tak občutek, katerega bi rajši ne imela. Tudi drugi deli glave in obraza imajo svoje posebnosti. Barva njegovega obraza je n. pr. posebno bela, ki se posebno razločuje od barve njegovih temnih las, tako da izgledajo kakor kakšna vlasulja. Njegov obraz, ki je popolnoma gladko obrit, je bolj raven in ima manj gub kakor moj, četudi je grof (po besedah gospoda Persivala) skoro že šestdeset let star.

Vsa njegova postava in njegovo obvladovanje angleškega jezika sta mnogo pripomogla k temu, da sem dobila o njem dobro mnenje. Kadar je v razgovoru s kako damo, tedaj jo posluša z mirno spoštljivostjo in paznostjo. Kadar pa on govori, je v njegovem glasu neka skrivna nežnost, ki se ji ne more nihče zoperstavljati. Pri tem mu seveda pomaga tudi njegovo nenavadno znanje angleščine.

Vse najmanjše posebnosti tega čudovitega moža imajo v sebi nekaj zelo originalnega in si nasprotujočega. Kljub njegovi moči in starosti so vendar njegove kretnje čudovito lahke in neprisiljene. V sobi je tako brezhrupen, kakor malokatera ženska. Ne glede na njegovo telesno in duševno moč, je vendar zelo živčno občutljiv, kakor najslabotnejša izmed nas. Tako se je zdrznil in stresel, ko je včeraj gospod Persival tepel hišnega psa, da sem se sramovala pomanjkanju svojega čustva v primeri z grofovim. Imenovani slučaj me spominja na eno njegovih najbolj čudnih posebnosti, namreč na njegovo veliko ljubezen do nekaterih živali. Nekatere je pustil v Italiji, ima pa tukaj dva kanarčka in celo družino belih miši. Te svoje ljubljence oskrbuje vse sam z vsem potrebnim in jih je naučil, da ga imajo zelo radi in da imajo občudovanja vredno zaupanje vanj. Njegove bele miši stanujejo v majhni kletki, ki jo je sam napravil od najbolj pestrih žic. Miši so skoro tako krotke kakor kanarčki in jih večkrat izpusti iz kletke, da potem skačejo po njegovem telesu. Zlezejo tudi v njegove žepe ter se potem vsedejo na njegova ogromna ramena.

Skoro neverjetno je, a vendar resnično, da bi ta človek, ki goji do svojega kakaduja ljubezen kake stare device in ki zna s tako spretnostjo vladati svoje miši, pozna literaturo vseh jezikov, zna govoriti z izkušenostjo o vseh družbah najznamenitejših mest cele Evrope, gotovo igral veliko vlogo med izobraženim svetom. Gospod Persival je tudi pravil, da pozna izborno kemijo in medicino in da je izvrsten hipnotizer.

Ta postavni in starikavi mož, ki ima tako občutljive živce, da poskoči in se strese ob slučajnem šumu in se zgrozi, če je kak pes tepen, je šel danes zjutraj v hlev in je položil roko na psa, ki je tako divji, da se ga še celo hišni hlapec boji, ki ga hrani. Ta njegov pogum in njegova zaljubljenost do lepih oblek si stojita v čudnem nasprotju. Dva dni je komaj tukaj in je že štirikrat menjal obleke, ki so vse svetle, raznobarvne in zanj mnogo prevelike.

(Dalje).

GOSPODARSKI POLOŽAJ SLOVENIJE

V zadnjih povojnih letih se je zanimanje angleškega kapitala za gospodarstvo Slovenije, posebno za rudarstvo, znatno povečalo. Dokaz za to zanimanje je tudi članek izpod peresa Ivana Mohoriča objavljen v «The European Commercial», listu ki izhaja na Dunaju v angleškem jeziku. V prvem delu članka, ki je na razpolaganje, se bavi pisec s poljedelstvom, rudarstvom in nekaterimi strokami industrije. Po uradni statistiki je v Sloveniji posejano z žitom 197.466 hektarjev in sicer: 50.000 ha s pšenico, 3.800 ha s turšico, 28.600 ha z ržjo, 24.000 ha z ječmenom, 24.000 ha z ajdo; nadalje je obdelanih 11.680 ha z zelenjavo, 57.000 ha s krompirjem, repo itd. ter 3.000 ha z zeljem. Domači pridelek žita ne zadostuje potrebam domačega prebivalstva. Vsako leto se mora uvažati iz Vojvodine 6.500 vagonov žita. Temu nasproti je v normalnih letih mogoč v veliki meri izvoz zelenjave, krompirja, fižola in zelja. V predvojni dobi se je navadno izvažalo nad 100 vagonov fižola v Francijo in ravno toliko zelja v Egipet. Med rastlinami, ki pridejo v poštev za trgovino in industrijo, so najvažnejše lan (1.340 ha), hmelj (657 ha v Savski dolini), konoplja (292 ha). Hmelj je važno izvozno blago (90 odstotkov) in se izvaža posebno v Nemčijo, Francijo in Anglijo. Udruženje za pridelovanje hmelja v Žalcu se sedaj trudi, da doseže direkten izvoz in postane neodvisno od nemških in čeških posredovalcev.

Približno 32.000 ha je nasejanih s krmilnimi rastlinami, a 58.800 ha obsegajo vinogradi. Slovenski vinogradniki so težko prizadeti vsled izgube avstrijskega trga ter se trudijo, da bi pridobili češka tržišča, kjer pa se morajo boriti s konkurenco slovaških, ogrskih in italijanskih vin. Nedavno sklenjena pogodba med Jugoslavijo in Čehoslovaško je vzbudila nado, da se bo položaj zboljšal. Ostali del ozemlja Slovenije, ki dovoljuje obdelovanje, obsega 354.000 ha travnikov in 208.000 ha pašnikov. Število sadnih dreves se ceni na 4,130.000 od tega je polovica jablan, nad en miljon sliv in 893.000 hrušk. Živina je pri zadnjem štetju izkazala v Sloveniji sledeče številke: konji 15.600, govedo 386.700, prašiči 301 tisoč, ovce 68 tisoč. Vsled prenaglega izvoza v letih 1921 in 1922 pa se je število domačih živali neprimerno znižalo, tako da je ostalo v Sloveniji le malo prvovrstne živine. To pretirano izvažanje je tudi neugodno vplivalo na gotove stroke industrije posebno na usnjarsko obrt.

Članekar se nato temeljito bavi s čebelarstvom in rejo perutnine ter prehaja na gozdarstvo in pridelovanje lesa. Od cele 16.000 km² obsegajoče površine Slovenije je 6.800 km² gozdnega zemljišča. Gozd torej predstavlja 43% celotne površine in 44.5% plodna zemlja. Letno proizvajanje lesa v Sloveniji se ceni na 2 miljona kubičnih metrov, od katerih se porabi polovica za stavbene svrhe, polovica pa kot gorivo. V letu 1922 se je naštelo 94 žag na paro, 18 žag na elektriko, 19 žag na turbine in 1.856 navadnih žag na vodo. K temu je treba še prištéti številne tvornice za izdelovanje lesa, za celulozo, tanin itd. Središče slovenske lesne trgovine je bila vedno Ljubljana, luka pa Trst. V zadnjem času je začela Slovenija izvažati velike množine lesa v Francijo in Špansko, med tem ko je vsled nejasnega političnega položaja onemogočen izvoz v Egipet, Malo Azijo, Grčijo in na Jutrovo. Neugodno tudi vpliva pomanjkanje vagonov in jugoslovenske luke. Vseeno pa se je slovenska lesna industrija v zadnjih letih dvignila, stroji so se modernizirali, nadaljevalo se je specijaliziranje. Slovenski les, ki je namenjen za vzhodno Jugoslavijo, se mora prevažati potom splavov po Savinji, Savi in Dravi. Prevažanje po železnici je za sedaj nemogoče, ker se slovenski les ne more vporabljati pri gradnjah v Belgradu in bi se cena vsled dolgega prevoza podvojila, posebno še, ker je promet z blagom vzhodno od Zagreba, Siska in Karlovca včasih za dolge dobe blokiran.

Značilno za slovensko lesno industrijo je, da je decentralizirana ob železniških progah. Večina industrijskih podjetij se nahaja v trboveljski dolini (Zagorje, Trbovlje, Hrastnik), v Jesenicah, v Karavankah, v Mariboru, v Tržiču, v Domžalah, v Celju in v Ljubljani.

Med rudokopi so najvažnejši premogokopi (rjavi premog), katerih je bilo v letu 1921 v obratu 35. Zaposlovali so 12.000 delavcev ter proizvajali 12,9'0.241 stotov premoga v vrednosti 787 miljonov jugosl. kron. Največji premogokopi so v posesti Trboveljske družbe. Omeniti je treba še rudokop za svinec v Mezici, katerega je v novembru 1921 prevzel angleški sindikat «Central European Mines Ltd.». Ta rudokop je dal 60.000 ton svinca v vrednosti 10 miljonov dinarjev. Pridelek livarn v Celju, Litiji in Žerjavu je dosegel 66.5 miljonov jugosl. kron. Največje železarsko industrijsko podjetje je «Kranjska industrijska družba» v Jesenicah. Železarska in jeklarska industrija pa se mora boriti s težkočami radi nabave surovin in s prometnimi neprilikami. Industrija strojev, ki ni carinsko zaščičena, ima težek boj z avstrijskim in nemškim blagom. Tvornici v Jesenicah in v Ravnah, ki sta pred vojno izvažali svoje izdelke v inozemstvo, delata sedaj le za domačo potrebo. Industrija za gradbena sredstva se je dovolj povspela, da bi lahko zalagala Zagreb in porušeno Srbijo, če ne bi bilo prometnih težkoč.

Borzna poročila.

Tečaji:

Trst, dne 31. marca 1923.

Jadranska banka	100
Cosulich	302
Dalmatia	3 5
Gerolimich	1140
Libera Triestina	362
Lloyd	14[illegible]5
Lussino	635
Martinolich	121
Oceania	12
Premuda	369
Tripcovich	280
Ampelea	500
Cement Dalmatia	338
Cement Spalato	249

Valuta na tržaškem trgu.

Trst, dne 31. marca 1923.

ogrske krone	0.0230 0.0[illegible]
avstrijske krone	0.0275 0.0295
češkoslovaške krone	59.30.— 59.70
dinarji	20.[illegible]0.— 20.40
leji	9.50.— 10.—
marke	0.09 0.095
dolarji	19.85.— 20.—
francoski franki	132.25.—132.75
švicarski franki	365.—.—369.—
angleški funti papirnati	93.30.— 93.70

Književnost in umetnost

»Ženski Svet» (št. 4) je izšel s to-le zanimivo vsebino: Obrazi in duše II. - Božena Němcová. (Dr. Ivan Prijatelj); Olesja. - Nadaljevanje. - A. I. Kuprin. (Iz ruščine prevela P. Hočevarjeva). — Gabrijan in Šembilja. - (Dr. Ivan Lah). — Temeljne smernice naše javne vzgoje. (M. Trdanova). — Zakaj je toliko družin nezadovoljnih? (Poldi Leskovčeva). — Tržaške okoličanke v narodni noši. — O radu ženskih društava na prosvećivanje žene. (Vida Ćubrilovićeva). — Gosp. primariju dr. Leopoldu Ješetu v Ljubljani. (Inocencija Zalarjeva). — Izvestja: Po ženskem svetu. - Materinstvo. - Gospodinjstvo. - Kuhinja. - Iz naše skrinje. - Ročno delo. Razgovori. (Urednica Pavla Hočevarjeva).

Postojna. Pevsko društvo «Postojna» otvori takoj po velikonočnih praznikih zopet svojo pevsko šolo pod vodstvom g. kapelnika Poliča.

Prva vaja se bo vršila 6. aprila t. l. ob 8 h zvečer v društveni sobi v ljudski šoli. Dosedanje brate pevce in sestre pevke pozivljamo, da se pridno in redno udeležujejo vaj, ker le pod tem pogojem je mogoč napredek.

Nadalje se pa obračamo do cenj. starišev, ki imajo mladino, ki bi se rada izvežbala v petju, da ji z veseljem dovolijo sodelovati v pevskem zboru in tudi pospešujejo to našo željo, da se širijo naše narodne popevke, da se vzbuja zanimanje za glasbeno umetnost tudi pri drugih, ki še niso do danes v našem krogu. Za zgled naj bi nam bile naše kraške vasi, ki imajo skoro vse številne in dobro izvežbane pevske zbore. Ali naj naša Postojna nazaduje? Ne tega nočemo, ker umreti si še ne želimo, pač pa imamo resno voljo do narodnega dela in do življenja. Vsakdo naj stori več, kot je dolžan in mu veleva s tem, ne bodimo mlačneži, delo in vztrajnost privedeta narod do boljše bodočnosti. Mladeniči, dekleta, gospodične in gospe, vsi na delo za blagor naroda, vsi imamo enake dolžnosti in pravice, zato nasvidenje dne 6. aprila t. l. v društveni sobi. — Odbor pevskega društva «Postojna».

DAROVI

Za «Dijaško Matico» so darovali: N. N. za preskrbljene liste 5 L. Hranilno in posojilno društvo v Nabrežini 30 lir. Iskrena hvala.

Učenke popoldanskega tečaja za krojenje so zbrale ob zaključku tečaja mesto cvetlic gdčni učiteljici L 20.— za Šentjakobsko podružnico «Šol. društva» (denar hrani «Šol. društvo»).

Gosp. Vence Znidaršič iz Matenjevasi je izročil «Šol. društvu» Lir 900.— kot dohodek podružnice «Šolskega društva» v Prestranku. Nabralo se je ta znesek v Slavinski dolini. Vrlim rodoljubom darovalcem kot nabiralcem iskrena hvala!

Gosp. Kalc Jakob iz Proseka izročil L 201, za delne razprodane bloke št. 279, 280, 301 in 302. Cenjenim nabiralkam Daneu Mari, Anici Dolenc, Arko Slavici, in Trčič Olgi kakor vsem darovalcem srčna hvala! Dne 8/III je gdčna Kranjc Slavica iz Trsta izročila za blok št. 189 Lir 62.—

Neimenovani g. iz Rocola daruje L 100.— g. Sever Matej dodal še 10.—. Skupaj Lir 110.— za «Šolsko društvo». Srčna hvala!

Za Dijaško Matico so darovali: N. N. zato, ker je preskrbel liste Pozbojncem 5 L, Hranilno in posojilno društvo v Nabrežini 30 L, Lovransko društvo za štednju i zajmove 25 L; prisrčna hvala!

G. Flego, mesar na Vrdeli daruje L 5 «Šol. društvu».

NAŠI DIJAKI STRADAJO. — SPOMINJAJTE SE POVSOD IN VEDNO DIJAŠKE MATICE!

EGIDIO CICIGOI & C.
— GORICA —
Via Cesare Lombroso 5 (prej via Leoni)
ima vedno v zalogi (154
nove kočije, kolesije, mesarske vozove (Vagerle), žardinere.
Veliki popusti. Izvršujejo se vsa dela po naročilu.

ČEVLJARNICA 23
MICOLICH
Trst, via Udine 32 (vogal L' Ariosto)
(prej Belvedere)
Izbera moškega, ženskega in otroškega obuvala. Sprejema naročila in popravila. Lastna delavnica. - Usnje zajamčeno.
Cene nizke. Postrežba točna.

NAZNANILO.
Podpisani javlja svojim cenjenim odjemalcem, da je otvoril
prodajalno jestvin in kolonijalnega blaga
v Trstu, Campo Belvedere št. 3.
Za obilni obisk se priporoča
Benjamin Žerjal.

NA OBROKE
izgotovljene obleke po meri za moške in ženske, paletots, nepremočljivi plašči, nogavice, perilo, klobuki, preproge, žimnice, vzmeti, divani itd. Krojačnica prvega reda. Cene zmerne, pogoji dobri.
Trst, Via XXX ottobre št. 3, I. nadstr. Telefon 39-20. 9

ZDRAVILIŠČE ROGAŠKA SLATINA
SEZONA MAJ-SEPTEMBER.
Zdravljenje vseh želodčnih in črevesnih bolezni. — Cene zmerne. — Pred sezono in po sezoni znatni popusti. — Največja ugodnost.
ZAHTEVAJTE PROSPEKTE.
14/6 Ravnateljstvo zdravilišča.

Novi dohodi — Novi dohodi
Redka prilika!
GIUSTO SBUELZ
trgovina z manufakturnim blagom
Trst — Via Mazzini štev. 38 — Trst
Velikanska izbera blaga za ženske obleke, svile in baržuna. Blago za moške obleke. Trliž, zefir in posebno blago za srajce. Izdelano perilo za moške in ženske. Volnene in vatirane odeje lastnega izdelka. Maje, nogavice, ovratniki, ovratnice in drobnine.
Cenjeni odjemalci so naprošeni, da si ogledajo mojo prodajalno, da se prepričajo o kakovosti blaga in nizkih cenah. 122

Prodajo se takoj 149
po primerni ceni večja in manjša kmetijska posestva, hiše itd. Obrniti se je na oblastveno koncesijonirano posredovalnico za obrat z zemljišči A. Graner, Šmarje pri Jelšah, Slovenija.

MIRODILNICA
MISLEJ FRANC
Via Carpison 14.
Dobijo se vsi mirodilniški predmeti. Barve, lanено olje, čopiči, kisline, jesihova kislina, zdravila, dišave, milo, mineralne vode itd. po zmernih cenah. (148

Ivan Mihelčič
Trst — Via S. Francesco štev. 10 — Trst
kupuje staro železo, lito železo, medenino, baker in druge kovine kakor tudi stare nerabljive stroje in kotle in jih plačuje po visokih cenah. (39

KONC. ZOBOTEHNIK
R. COVACICH
sprejema zopet od 9—13 in od 15—19
Trst, Via Valdirivo 33
(nasproti kavarne „Roma“

FABBRICA SAPONI A. FENDERL & C. TRIESTE
MILO FENDERL
JE NAJBOLJŠE

Znana goriška tvrdka Elija Čuk v Gorici
Piazza Cavour štev. 9 naznanja tem potom slav. občinstvu, da je prejela zastopstvo raznih najboljših in svetov. šivalnih stojev „PFAFF“.
„PFAFF“ je najboljši stroj za šivilje
„PFAFF“ je najboljši stroj za umetno vezanje
„PFAFF“ je najboljši stroj za krojače
„PFAFF“ je najboljši stroj za čevljarje
„PFAFF“ je najboljši stroj in najboljši trpežni stroj za domačo rabo v obče, za katerega se jamči 20 let. - V zalogi so razne druge odlične nemške znamke šivalnih strojev. Dvokolesa puške, samokresi. Brezplačen poduk v umet. vezenju.
Se toplo priporoča **Elija Čuk,** sodni izvedenec: Piazza Cavour štev. 9.

TVRDKA GELOSA BENIAMINO & FIGLI
POHIŠTVO
lastnega izdelka v vsakem slogu. — Velika izbera popolne opreme za hiše, pisarne in gostilne.
Brezkonkurenčne cene
Trst — Viale XX. Settembre 35 — Trst
(palača Eden)
Telefon 34-34 bis (87) Telefon 34-34 bis

Ljubljanska kreditna banka
Podružnica v Trstu. 2
Vogal via Valdirivo 27 — Via 30 ottobre 11
Izvršuje vse bančne posle.
Kupuje in prodaja raznovrstne tuje valute. — Prodaja in kupuje Dinarje. — Izvršuje nakazila Dinarjev v Jugoslavijo.
Sprejema Dinarje na obrestovanje po dogovoru.
Vloge na knjižice v Lirah obrestuje
po 3¾% netto
Vloge na tekoče račune po 4½%
Vezane vloge obrestuje najugodnejše po dogovoru.
Glavni sedež banke: LJUBLJANA.
Podružnice: Brežice, Celje, Gorica, Kranj, Maribor, Metković, Novisad, Ptuj, Sarajevo, Split.
Delniška glavnica in rezerve: Dinarjev 38,000.000.—
Tel. št. 5-18. Uraduje od 9 do 12½ in od 14½ do 16.